

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

İŞÇİNİN SESİ

TKP—*İşçinin Sesi* işçinin partisi!
Yıl:13, Sayı:336, 26 Ağustos 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKERÎN HEMÛ WELATAN YEKBİN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKERÎN HEMÛ WELATAN YEKBİN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKERÎN HEMÛ WELATAN YEKBİN!

Kürt halkının tek dostu işçi sınıfıdır

Burjuva devletin "ciddi bir sorunu" olan Kürt sorununa derin bir sorumlulukla yaklaştıklarını söyleyen liberallerin,burjuva solcuların "kafalarının dışındaki ve içindeki yasakları bir kenara bırakarak" getirdikleri çözüm, burjuva devletin reforme edilmesidir. Kürt halkının bir "uzlaşma"ya çekilmesidir. Oysa Kürt halkının gerçek çıkarı bir "uzlaşma"da değil, işçi sınıfı öncülüğündeki devrimdedir. Liberaller, hem devrimin hem de Kürt halkının azılı düşmanlarıdırlar.

Türkiye Kürdistanı'nda son zamanlarda azgınlaşan sömürge savaşı, şimdi burjuvaziyi de ısırmaya başladı. Burjuva devletin prestijini sarsan yeni gelişmeler karşısında liberaller ve burjuva sol dehşete düştü. Yıllardır ağızlarına almaktan bile ürktükleri, dahası yadsıdıkları ulusal sorunu, şimdi hem de "Kürt sorunu" diyerek ele almaya başladı. Devleti kurtaracak "ehven" bir çözüm yolu için paçaları sıvadılar, harıl harıl "çözüm önerileri" geliştiriyorlar(!) İktidara uyarıda bulunuyorlar. Ali Sirmen, "Türkiye Cumhuriyeti,... önümüzdeki yıllarda sorunlarla içiçe yaşayacak. Ermeni iddiaları ve *Kürt sorunu* bunlardan bazıları" (abç) diyerek aceleci (katliamcı) uygulamalara gidilmesinin sakıncalarına işaret ediyor.(*Cumhuriyet*, 11 Ağustos 1987) *Milliyet* ise 20 Ağustos tarihli başyazısında şöyle diyor:

"Partiler birbirleriyle siyasal mücadeleyi her alanda yaparlar, yapacaklardır, yapmalıdır. Ama 'terör'ü o mücadelenin dışında tutup onun çaresini mümkün olduğu kadar birlikte aramalıdır."

Anlaşılan, iç sömürge Kürdistan'daki "işlerin" fazlaca büyümesinin önüne geçmek için yeni yöntemler bulup çıkarma gereksinimi iyice kendini dayattı. Böyle ortamlar, tam da liberallerin "sol" burjuvaların seslerini yükselttikleri ortamlardır. Öyle de olmaktadır. Bu arada burjuvazinin bir kesimi, "dış güçlerin Doğu'nun gelişmesini istemediği"ni, daha çok özel savaş yöntemleriyle Kürt ulusunun üzerine gidilmesini savunuyor. Ama, her geçen gün biraz daha yüksek sesle konuşan liberaller, "gerçekçi" olmak gerektiğini söyleyerek bir takım "reformlar" yapılmasını istiyorlar. *2000'e Doğru* dergisi son sayılarında liberallerin ve burjuva solun bu "yeni" önerilerini tanıtıyor.

Kürt sorunu karşısında liberaller ve burjuva solu ne diyor?

2000'e Doğru, son sayılarında Aziz Nesin ve M.Ali Aybar'dan Emil Galip Sandalcı'ya, M.Ali Aslan'dan Cahit Tanyol'a dek tanınmış bazı isimleri, "solcu" bazı kimseleri biraraya getirmiş. "Kürt sorunu" üstüne görüşlerini istiyor, onları tartıştırıyor. Ancak, tartışmanın başına eklediği bir giriş yazısında, *ne için, hangi amaçla* böyle bir tartışma açtığını belirtiyor. *2000'e Doğru*'nun yazısında şöyle deniyor:

"Kürt sorunu. Devekuşu politikası izlemekte israr edenler bile, başları kumun içinde de olsa, bu konuda 'bir şeyler' söylemeden durumu idare etmenin mümkün olmadığını anlatmaya başlıyorlar. Toplum bu konuyu tartışacak.

"*Tabii en sorumlu tutumla*... Sadece ve sadece gerçeği bulma tutumuyla. *Çünkü konu ciddidir,* Türkiye'nin gündemindeki en önemli sorundur. Bugün verilecek karar, belki de önümüzdeki onlarca yılı etkileyecek önemdedir. Doğu'daki ateşe körükle giderek, *bunun bir yangın halinde bütün bir ülkeyi sarmasına*...mı tanık olacağız? Yoksa *soğukkanlı* bir tutumla ve yılların hatalarından ders çıkartarak *sağlıklı ve güvenli yeni bir yola* mı yöneleceğiz. Doğu sorununun çözümü, böyle bir kritik tercihle direkt ilgilidir.

"(...)

"...Öyleyse kafaların dışındaki ve içindeki yasakları bir kenara atarak fikir ve öneriler ileri sürmek, toplumsal sorumluluğu olan herkesin görevidir." (*2000'e Doğru*, 9-15 Ağustos 1987)(abç)

Bunca sözün ardında yatan, burjuva devleti korumak, onun bir halk devriminin yangınıyla tutuşup kül olmasını önlemek amacıyla, "sol" maskeye sığınarak burjuvaziye "yeni"(!) akıl verme çabasıdır. Reformcu burjuvazi yangın istemiyor, "sağlıklı ve güvenli" bulduğu bir yol olduğunu düşünüyor. *2000'e Doğru*'nun "kafaların dışındaki ve içindeki yasakları bir kenara atarak" yaptığı tartışmanın sonunda dağın doğurduğu fare şöyle özetlenebilir:

1. T.C. bölünemez. Ama fazla şiddet, yangın tehlikesini artırıyor. Devrim tehlikesini yakına getiriyor. Gerçekçi olmak gerekir.
2. Kürtler vardır. Bir halkı toptan yadsımak en büyük *yanlışlıktır.*
3. Bağımsızlık isteyen Kürtler yanlış yapıyorlar. "Ayrı gayrı" çıkarmadan da bir "çözüm", bir uzlaşma noktası bulunabilir.
4. Kürtlerin varlığı, dili, kültürü kabul edilebilir. Kültürel bütün hakları verilebilir. Eğitimde ve öğretimde *özerklik* temelinde bir işleyiş kurulabilir.
5. Ama yine de herşey "evvela altyapı meselesi"dir. Devlet yatırım vb. yapmalıdır.

Evet, "kafası özgür" olarak öneri getiren liberallerin, burjuva solunun Kürt sorununda söylediklerinin özeti budur. Ve resmi TKP'nin önerileri ile bu öneriler arasında çok büyük farklar olmadığı da hemen göze çarpmaktadır. Hepsi, burjuva devletin devamını veri kabul eden, onu "iyi ve güleryüzlü" bir hizmetkar(!) yapmaya çabalayan *burjuva reformist* önerilerdir. Burjuva devlet sınırları içinde, onu tehdit etmeyen "uzlaşma" yollarıdır.

Ama, öte yandan, değil demokrat iyi kötü bir liberal olmasını bile beceremeyen burjuvazi, ne sömürgecilikten ne katliam isteğinden ne de "asimilasyon" siyasetinden vazgeçmemiştir, vazgeçemez. Emperyalistleşme aşamasının nesnel dürtüsü, burjuvazinin Kürdistan'da finans-kapital egemenliğini ve sömürgeciliği daha da derinleştirmesini gerektiriyor.

Üstelik, dışa açılma burjuvazi için iyice bir düş haline geldikçe, içeride sömürü daha da azarak artacaktır. Böyle bir yapıda liberallerin reform önerilerinin ömrü, bir an için uygulamaya konulduğunu düşünsek bile, çok kısa olacaktır. Emperyalistleşme hedefini gerçekleştiremeyen Türkiye burjuvazisinin bugün bu liberal öneriler için manevra alanı çok dardır.

Bu durumda, yaklaşan devrimci dalgadan, devrimden dehşetli bir korku duyan liberaller, bir yandan Kürt halkını "uzlaşma" zokasına takarken, bir yandan da burjuvaziye daha geniş manevra olanakları yaratabileceklerini düşünüyorlar. Onlar, kendi "süslü" önerilerinin çevresinde yığınsal bir destek toplayabilmek ve hegemonyayı elden bırakmamak için çaba gösterecek, işçi sınıfının ve Kürt halkının saflarına sızmak için, resmi TKP dahil her yolu deneyeceklerdir.

Bu noktada, toplumun tek devrimci sınıfı olan işçi sınıfının, liberallerin ve bütün reformist cephenin önerilerinin çürüklüğünü ve sahteliğini sergileyerek kendi budanmamış komünist görüşlerini tüm topluma sunması, toplumsal muhalefetin tüm ögelerini bu görüşler çevresine toplayarak *hegemonyayı kendi eline alması* büyük önem taşıyor.

Yüzyıllardır ezilen, toprakları zor yoluyla T.C. sınırlarına katılan, iç sömürge haline getirilen Kürt halkının gerçek ve uzun erimli çıkarları liberallerin reformcu "uzlaşma" önerilerinde yatmıyor.

Kürt halkının çıkarı, bugün işçi sınıfının başını çektiği demokrasi savaşımındadır.

Kürt halkının tek gerçek dostu, grevli gösterili savaşım içinde gücünü tüm topluma gösteren, ayağa kalkan emekçi sınıf ve katmanların öncüsü olarak kendini ortaya koyan Türkiye işçi sınıfıdır.

Onun kendi yazgısını kendisinin belirleme hakkının, ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkı dahil, ikircimsiz savunucusu yine *yalnızca* işçi sınıfıdır.

İşçi sınıfı, grevler ve gösterilerle, burjuvazinin devrimin önüne yerleştirdiği bütün engelleri birer birer aşarak ilerliyor. Hem kendisini, hem de başta Kürt halkı olmak üzere tüm emekçi yığınları özgürleştirmeye doğru ilerliyor. Kürt halkıyla dayanışmayı, demokrasi savaşımını yükseltiyor.

Haluk Moralı

İşçi sınıfı devrimcilerin yanındadır

Grevlerin coşkusu cezaevlerinden taşıyor

Çeşitli sivil ve askeri cezaevlerinde tutulan devrimci mahpusların tek tük başlayan açlık grevi ve protesto eylemleri, bugün ülkenin her yanına yayıldı. İstanbul Bayrampaşa, Sağmalcılar, Metris, Eskişehir, Gaziantep, Bursa, Mersin, Diyarbakır, Çanakkale, Mamak, Erzincan, Sinop ve Aydın'daki cezaevlerini içine aldı. Özellikle İstanbul Bayrampaşa'daki eylemler militanlığıyla diğerlerine örnek oldu.

Eylemlerin yaygınlaşması burada kalmadı. *Aileler* eylemi yükselttiler. Sivil, askeri cezaevlerinde evlatlarına, eşlerine yapılan baskı ve işkenceleri protesto etmek için sokağa çıktılar. Açlık grevleri, oturma grevleri, bakanlık önünde protestolar, polisin saldırısına karşı direniş, vb. eylemlerle *dışarıda* yoğun savaşım veriyorlar. Kamuoyunun bütün dikkatini cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin yaşam koşullarına çekiyorlar.

Kazanımların anahtarı yığınsal savaşımdır

Son gelişmeler, demokrasi savaşımında önemli bir sıçramanın da işaretidir.

Faşizm döneminin yoğun baskısından onurlu bir savaşımla çıkan devrimci mahpuslar, Pişmanlık Yasası girişiminin büyük başarısızlığa uğratılmasıyla bir zafer daha kazanmışlardı.

Bugün yükselen kavga, devrimcilerin düzene karşı yeni bir zaferidir. Bu zaferi daha da ilerletmek, burjuvaziye karşı saldırıyı daha da yoğunlaştırmak gerekiyor.

Bugüne kadar gerek cezaevlerinin içinde gerekse dışında verilen savaşım açıkça göstermiştir ki, demokratik haklar savaşımının anahtarı *yığınsal ve militan savaşımdır.* Aynı şekilde, elde edilen kazanımların korunması da savaşımın sürdürülmesiyle doğru orantılıdır.

Cezaevlerindeki savaşımı demokrasi savaşımına bağlayalım

Cezaevlerindeki demokratik haklar savaşımı, ülke çapında verilen demokrasi savaşımının parçasıdır. İşçi sınıfının başını çektiği demokrasi savaşımı yükseldikçe ezilen yığınların kavgası yükselmekte, onların kavgaya katılması ölçüsünde işçi sınıfının burjuvazi karşısında eli güçlenmektedir.

İşçi sınıfı yalnız kendisi için değil bütün ezilen yığınlar için demokrasi ve özgürlük istiyor. Bu nedenle, onun sürdürdüğü savaşım, kendi dar sınıf çıkarlarıyla sınırlı değildir. İşçilerin başı çektiği demokrasi savaşımı bütün emekçi sınıf ve katmanların gerçek çıkarlarını kucaklar. Yine bu nedenledir ki, işçi sınıfı düzene karşı bütün devrimci çıkış ve protestoları destekler. Demokrasi savaşımında kendisini böyle eğitir. Hegemonyasını böyle kurar. Ezilen yığınları yalnızca kendi sancağı altına böyle toplar.

İçeride yatan devrimciler, işçi sınıfının onurunu çok zor koşullar altında coşkuyla, inançla korumuşlardır. Bugün grev boylarında militan savaşım veren işçiler de bu özverili evlatlarını yalnız bırakmayacaklar, savaşımı ve dayanışmayı yükselteceklerdir. İşçiler, cezaevlerindeki devrimcilerin ve ailelerinin burjuvaziyi gerileten militan savaşımını sosyal demokrasinin ve liberallerin sahiplenmesine izin vermeyeceklerdir. Bağlı bulundukları sendikaların cezaevlerindeki devrimcilerle aktif dayanışmaya girmesi için girişimde bulunacaklardır.

Cezaevlerindeki devrimcilerin onurlu kavgasıyla dayanışmayı fabrikalarda yükseltelim. Grev boylarından yükselen coşkuyu cezaevlerinde kavgayı yükselterek karşılayalım. Demokratik haklar savaşımını devrim kavgasına bağlayalım.

Salih Can

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Başlangıcın sürmesi için mektup yazan bir yoldaşa sesleniyoruz

İşçinin Sesi'nin notu: Bir yoldaştan aşağıdaki mektubu aldık. Ancak mektup elimize geldiğinde, bu yoldaşın verdiği adresteki kalış süresi dolmuştu. Kendisiyle ilişki kurabilmek için mektubu yayınlıyoruz ve ona sesleniyoruz: Haber bekliyoruz. Uygun bir yolunu bulacağına eminiz. Selamlar.

Sayın Yürükoğlu,
Düşüncelerimi özetlemeden önce, kendime ilişkin bilgi vermeyi gerekli görüyorum.

Toplumsal statüm öğrenci. Part-time ayrı bir işte çalışmaktayım. Amacım gerçek bir komünist olmak. Yaşamımdaki tüm gelişmeleri bu düşüncemin eksenine koymaktayım.

Türkiye devrimci hareketinde THKP/C geleneğinden gelen, M.Çayan'ı aşmış bir örgütün içinde bulundum. 12 Eylül sonrası, koşullar gereği ideolojik yanımı geliştirdim. Zaaflarımı yenip kendimi disipline etme yolunu seçtim. Bu savaşımım sürmekte, çünkü bu olay gericilik dönemlerine özgü değil. Sınıf savaşımının sürdüğü her ortamda gerekliliğine inandığım bir olgu.

Şu an ...de, işçi ve mülteci konumunda bununan arkadaşlarımın yanındayım. Bu ilk yurtdışına çıkışım. Burada yabancı işçilerin kötü koşullarına, hukuki anlamda güvencesiz çalışma ortamlarına tanık olurken, kendine Marksist-Leninist diyen birçok hareketin üye ve sempatizanlarının sağa savrulmuş bireyler olarak iç çürümelerini de yakından izleme fırsatını buldum.

Kuşkusuz bunlar benim açımdan öğretici oldu, düşüncelerimi etkiledi. İnsanlar, olayları tahlil etmekten uzak, pasif, edilgen yapılara dönüşmüşler. Tarih yinelenmiyor, yenileniyor. Devrim yenildikten sonra Rusya'da da insanlar gericilik döneminden etkilenmişlerdi, yerden mantar gibi tanrı arayıcı bitmişti. Sekse ve yozluğa ilgi artmamış mıydı? Gerçekte, böyle günlerin sosyalistler için sınav günü olduğuna inanıyorum. Devrimci olduğunu iddia eden herkesin, böyle dönemlerde, özellikle ideolojik donanımını arttırması, kendisini yetkinleştirmesi ve olumsuzluklarıyla savaşması gerektiğine inanıyorum.

Değinmem gereken diğer bir nokta da, bir buçuk yıldır legal dergiler boyutunda sürdürdüğüm yazı çalışmalarım....

Neden böyle bir mektup? Şimdi de bunu açıklayayım. *İşçinin Sesi*'nin 1985 yılı sayılarını dolaylı yollardan elde etme ve periyodik olmamak koşuluyla okuma fırsatı buldum.

İlk ilgilendiğim bana yayın veren arkadaşla kurulan ilişkinin biçimiydi. Yani güvenlikli bir ilişki ortamının kurulması ve ters bir durumda partinin zarar görme riskinin minimuma indirilmesi. Gözlediğim diğer bir olgu ise bu arkadaşın "sosyalistim" demesine karşın bunu bir yaşam biçimi olarak almayıp ideolojiyi iç rahatlatma ve prestij için bir araç görmesi, en güzeli, bunun süreç içinde parti tarafından öğrenilip ilişkinin kesilmesiydi.

Bu, partiye olan pratik ilgimi artırırken R.Yürükoğlu imzalı yazılardan da etkilendim. Özellikle *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* ve *Faşizmin Çözülüşü* kitapları Türkiye'ye ilişkin yeni düşünceler yakalamama neden oldu. Türkiye solunda yazılarınızın yeni bir jargonun ifadesi olduğunu gördüm. Kavramlara yüklediğiniz anlam ve yazınızdaki dirilik etkileyici. İşte ...'e gelirken bu ilgimi sonuçlandıracağımı düşünmüştüm.

Tabii *İşçinin Sesi* ve R.Yürükoğlu perspektifini daha iyi anlayacağımı da. Araştırdığımda öğrendim ki ... Sonuçta böyle bir mektubu gerekli gördüm. Adresinizi bilmeme karşın Türkiye'den abone olmayı veya yazışmayı denemedim. Gazeteyi dolaylı yollardan elden geldiğince izlemeye çabaladım. Ama uzak bir yerde oturduğumdan zor oluyordu. Yurtdışına çıkmamdaki temel neden, bunu sağlıklı bir şekilde çözmekti. Henüz başaramadım.

Şimdi önerilerimi sunmak istiyorum:

1. Yurtdışında kurulan ilişkilerin daha güvenceli olduğuna inanıyorum. Bu mektup bu düşüncemin ürünüdür.

2. *İşçinin Sesi*'ni en güvenlikli biçimde Türkiye'de izlemek ve ona yazmak istiyorum. Kendimi sınıf için geliştirmede *İşçinin Sesi*'ni önemli bir yere koyuyorum.

3. Aşağıda ... adresimi yazacağım. Mektubu yazdığım tarihten itibaren yaklaşık bir hafta bu adreste olacağım. Daha sonra Türkiye'ye döneceğim.

4. Şu an Türkiye adresimi vermiyorum. Mektubumun yanıtını bekleyeceğim. Süre çok az olduğundan ivedilikle yanıtınızı bekliyorum.

Bir mektupta herşeyi yazmak olası değil. Düşüncelerimi yeterince ifade ettiğim kanısındayım. Son olarak, somutu bilmeden soyutlamanın eksik olacağına, eksik olanın ise yanlış olacağına inanıyorum. Dünyada doğru yerine, gücü doğru kılanlar egemen. Maddi güçle gelen, maddi güçle gider. İnsan yaşamında sosyalist mücadeleyi en yüce uğraş olarak görüyorum.

Bu bir başlangıçtır diyor, komünist selamlarımı iletiyorum.

Devrim şehitleri unutulmaz
Bu kavga durdurulmaz.

Orak-çekiçli bayrağa sararak toprağa verdiğimiz İnanç yoldaşımızı ve Ahmet yoldaşımızı kavgamızda yaşatıyoruz.

Menşevikler (şimdiki adlarıyla resmiler) 29 Ağustos 1980 günü İnanç Seçiç yoldaşı kahpece kurşunladılar. İnanç yoldaş TKP'nin gelmiş olduğu yol ayrımında oportünizmin burjuva kuyrukçuluğuna karşı devrimci saflarda yer almış bir militandı. Devrimci durumun devrime yükselebilmesi için genç yaşında savaşıma dalmış, "oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilmez" belgisini rehber edinmişti.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunu gerçekleştirmesine engel olan resmi TKP, oportünizme başkaldıran *İşçinin Sesi* militanlarına da terör uyguladı. *İşçinin Sesi*'yle ideolojik mücadeleye giremeyen resmi TKP tabanının elden gitmekte olduğunu görünce burjuvaziye karşı gösteremediği savaşkanlığı(!) *İşçinin Sesi*'ne karşı gösterdi. Formasyonu düşük militanların eline silah vererek fabrikadan çıkan işçileri kurşunlattı. *İşçinin Sesi* sempatizanlarının evlerine baskınlar düzenledi.

Resmi TKP'nin hedef olarak gösterdiği İnanç Seçiç de İzmir Karabağlar'da bir sokak arasında üç menşevik tarafından kurşunlanarak katledildi. O gün devrimcileri öldürtenler, faşizme şapka çıkartıp selam duranlar bugün burjuvaziden yasallık ödülü bekliyor. Ödüllerini alsalar da almasalar da işçi sınıfı onların yaptıklarını unutmayacak. İnançların hesabını soracak.

İnanç'tan 12 gün önce de İzmir Gürçeşme'de örgütlenme çalışması yapan Ahmet Hakan vuruldu. Eskicilik yapan bir babanın oğlu olan Ahmet Hakan 1976'dan beri Tekel sigara fabrikasında çalışıyordu. 1978 yılında TKP ile tanıştı. İkircimsiz sarıldığı partisine savaşım dolu üç yılını verdi. Fabrikasında ve gecekondu çevrelerinde girmiş olduğu örgütlenme çalışmaları onu sayılan, sevilen bir kişi durumuna yükseltti.

TKP içindeki ayrışmada savaşımı, devrime inançlı karakteri onu Leninci saflarda yürümeye yöneltti. Gürçeşme'de yaptığı örgütlenme çalışmalarına da bu perspektifle bakıyor, oportünizmin burjuva kuyrukçuluğunu çıplak bir şekilde sergiliyordu. Orada örgütlenmesini hazmedemeyen TKP/ML TİKKO'cular Ahmet Hakan'ın etkinliğini ideolojik olarak kıramayacaklarını görünce resmi TKP'nin uyguladığı yönteme başvurdular. Ahmet Hakan'ın oturduğu kahveyi taradılar. Ahmet kalbine aldığı tek kurşunla öldü. Onun üstüne kapanarak korumaya çalışan 17 yaşındaki bir genç de aldığı üç kurşun sonucunda felç oldu.

Ahmet Hakan son nefesinde "Yaşasın TKP" derken partisine ve devrime olan inancını haykırıyordu.

Devrim şehitleri unutulmaz!

Bu kavga durdurulmaz!

Sizleri yürekten kutlarım

Tüm *İşçinin Sesi* çalışanlarını yürekten kutlar, daima en üstün başarılar dilerim.

Sendikal birliğin en çok tartışıldığı şu günlerde, Türk-İş'de birlik konusu bir dahaki sayılarda da yazılmaya devam ederse faydalı olacak inancındayım. Bu konuda bizler de buradan yardımcı olacağız.

Yaşasın işçilerin sendikal birliği!

Dostça selamlar.

Netaş'tan bir işçi

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topdığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Ya bir başkasına ver, bir örgüte, sendikaya, derneğe bırak ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese postala.

İşçinin Sesi'nin en geniş şekilde okunmasını sağlamak senin de görevindir.

İşçinin Sesi çalışanları

ÇIKTI

Tarihin Savaş Çağrısı

İşçinin Sesi'nin derleme dizisinin bu ilk kitabı, Marksizme ilişkin olarak gazetemizde çıkmış yazıları içeriyor. Fiyatı: 1.50 Sterlin

ÇIKTI

Oportünizme Karşı Savaş ve TKP'nin Leninci Birliği İçin

Bu kitabımızı, resmi TKP'de oportünizme başkaldırmış bir gurup yoldaşımız yazdı. Fiyatı: 2.00 Sterlin

ÇIKIYOR

"En Büyük İşçi Sınıfı Başka Büyük Yok!"

İşçi sınıfı nedir, tarihsel gelişmesi, bugünkü bileşimi, Türkiye işçi sınıfının sayısal dökümü gibi konuları ele alıyor.

Kemal Türkler'i anma toplantısı yığınsal oldu.

Gün gel cek, o güz l s lamıyla heykeli dikilecek

Resmiler işçilerin coşkusunu engellemeye, Türkler'i burjuva değerlerle süslemeye çalıştılarsa da beceremediler. İşçiler devrimci türküler ve Enternasyonal'i söylediler.

Harun Ulukaya, İstanbul

Otomobil-İş'in düzenlediği "Kemal Türkler'i Anma Toplantısı", 25 Temmuz akşamı Beşiktaş'taki Ortabahçe açıkhava sinemasında yapıldı. Toplantıya 3000'i aşkın işçi, sendikacı, aydın katıldı.

Toplantıda çeşitli konuşmalar yapıldı. Konuşanlar arasında Kemal Türkler'in eşi Sabahat Türkler, Dünya Sendikalar Federasyonu genel sekreteri Antoine Herraro, Otomobil-İş genel başkanı İlhan Dalkılıç, Mahmut Dikerdem, DİSK avukatı Rasim Öz, eski DİSK yöneticilerinden Kemal Nebioğlu da vardı. Ayrıca, düzenleme kurulu başkanı olan Otomobil-İş genel sekreteri Celal Özdoğan da bir konuşma yaptı. Geceye çeşitli sendika ve demokratik örgütlerden çelenkler, çok sayıda mesaj geldi. Gece müzik ve slayt gösterileriyle sona erdi.

Türkiye işçi sınıfının savaşım tarihine geçmiş Kemal Türkler gibi bir işçi liderinin Otomobil-İş sendikasınca yığınsal bir toplantıyla anılması önemli ve anlamlıdır. Otomobil-İş'in bu girişimi kutlanmalıdır.

Ancak sünepe ruhlarını toplantıya sızdırmak isteyenler oldu. İşçi sınıfının gönlü isterdi ki, adı sınıfın onurlu devrimci, militan savaşım gelenekleriyle kopmazca bağlı olan bu işçi lideri, *geleneklere* tümüyle uygun olarak anılsın. Anma toplantısına buna ters birçok şey sokuşturuldu. Bunun sorumlusu Otomobil-İş *sendikası* değil, işçilerin düzene karşı öfkesini, eylem azmini boğmak için burada da özel çaba harcayan *resmiler ve sosyal demokrasidir.*

Kemal Türkler'i işçi sınıfından çalmaya çalışan ulusçu Türkler

Toplantının yapıldığı sinemanın sahnesinde, ortada Türkler'in bez üzerine yapılmış resmi vardı. Resmin tam önündeki ve yanındaki kürsülere asılmış koca Türk bayraklarının yanısıra, sahnenin iki kenarında yine Türk bayrakları bulunuyordu.

Enternasyonalist bir sınıfın sevilen bir liderinin, eylemlerinde kızıl bayrak taşındığı, kongresinde *Enternasyonal* marşı söylendiği için üyeleri ağır hapis cezalarına çarptırılmış bir sendikanın genel başkanının anıldığı bu toplantıda bu bayrakların işi neydi?

Toplantıya gelen işçiler kendi kendilerine böyle sordular. Sorunun yanıtı şuydu ki, resmiler ve sosyal demokrasi, işçi sınıfımızın sınıf değerlerinin içini boşaltmaya, ölüm döşeğinde olan burjuva değerleri ile de yaşatmaya çalışıyorlardı. İşçi sınıfının çalınmaya, içi boşaltılmaya çalışılan değerlerinden biri de Kemal Türkler'di.

Ulusçu Türkler, yani sosyal demokratlar ve resmiler Kemal Türkler'i çalmak istediler. Burjuvazinin beşinci kolu olan resmilerin sosyal demokratlarla elele Kemal Türkler'i burjuva bayrakla "süsleme", onu "ulusallaştırma"(!) çabası, işte bunun yeni bir anlatımıdır.

Kimin disiplini

Gecede binlerce işçi vardı. İşçiler düzene karşı öfke ve kinle doluydular. Burjuvazinin öldürdüğü büyük bir lideri, sahip oldukları bir değeri burjuvazinin gözüne soka soka militanca anmak istiyorlardı.

Bu coşkulu hava daha en baştan bastırılmaya çalışıldı. Kemal Türkler'in bir dakikalık "saygı alkışı"yla anılmasının ardından yaptığı açış konuşmasında, Celal Özdoğan, işçilerin, "işçiye yakışır" bir disiplin içinde hiçbir biçimde *slogan atmaması* istedi.

Kuşkusuz disiplin her zaman önemlidir ve işçi sınıfının temel bir özelliğidir. Ama disiplinli bir biçimde slogan da atılır, marş da söylenir. Neden disiplin slogan atmamakla bağlanıyordu?

Belliydi ki resmi anlayış, işçinin devrimci, militan coşkusunu göstermesinden korkuyordu. Bu nedenle, "disiplin"i öne sürüyordu. Aynı anlayış, aynı yoldan, Kemal Türkler'in cenazesinde de işçilerin öfkesini gemlemişti.

Son yıllarda sol görünümlü bazı entellektüellerden ikide bir

"sloganclığa" karşı sözler duyuyoruz. Kof sloganclık kötüdür ama bunların hedefi yalnızca o değildir. Bunlar devrimci coşkuyu kof göstererek karalamaya çalışıyorlar. Kendileri faşizmin baskıları karşısında yıldılar, devrimci geleneği inkar eden "özeleştiriler" yaptılar, şimdi bunu işçi sınıfına bulaştırmak istiyorlar. Resmilerin sözünü ettikleri disiplin, işçinin değil işte bunların disiplinidir.

Nitekim Özdoğan'ın kendisi işçi disiplinini çiğnemiştir. Sendikanın son temsilciler meclisinin kararlarını çekiştiren, düzgün yansıtmayan sözler etmiştir.

Kim için "karanlık tablo"

Yılgınların, döneklerin disiplinini işçiye sunmaya çalışan Celal Özdoğan aynı konuşmada, bir de "karanlık tablo"dan sözetti. Gelecek güzel günler için "güç ve inanç" toplamaktan vb. sözetti.

Bu anlayışın sunduğu disiplin işçi disiplini olmadığı gibi, bu sözlerin yansıttığı bakış açısı da işçi sınıfının bakışı değildir.

Bir kez, sınıfımızın grevli gösterili ve her geçen gün yükselen savaşımı, "aydınlık" bir tablo çizmektedir. Yaklaşmakta olan devrimci savaşım günlerinin aydınlığını müjdelemektedir.

İkincisi, işçilerin her yeni eylemi gösteriyor ki, Türkiye işçi sınıfı *güçlüdür* ve daha da güçlenmektedir. Çünkü sınıf, savaşım azmi ve *inancı* ile doludur. Türkler'i anma toplantısında bahçenin coşku içinde cıvıl cıvıl konuşan işçilerle dolu olması da bunun bir göstergesiydi.

Karanlık bir dünya, sınıfın gücüne inançsızlık, "inanç" boşluğu... Bunlar, işçiye yabancı, küçük burjuva bir ruh halinin yansımasıdır. Zaten resmiler de işçi sınıfının *değil* devrimden ölesiye korkan küçük burjuva reformizminin temsilcisidirler. Böyle oldukları için de DYP'den, SHP'den güç ve inanç toplamaya çalışıyorlar.

Sınıf düşmanı Baki Tuğ'un değil Türkler'in selamına sahip çıkalım

Resmiler ve sosyal demokrasi, Türkler'i anma toplantısını işçi sınıfını sosyal demokrasinin peşine takma çabalarının bir aracı gibi değerlendirmeye çalıştılar. Yalnızca bununla da kalmadılar. Eli kanlı burjuva Demirel'in DYP'si adına geceye mesaj gönderen, işçinin ve devrimcinin sicilli düşmanı Baki Tuğ'un mesajını memnuniyetle karşıladılar.

Elleri Kemal Türkler'in kanına bulanmış olan burjuvaziye böyle "ilgi" gösterilmesi binlerce işçi için öğretici oldu. 1980 yılında, işçi sınıfının sendikal birliğinden ve devrimden duyduğu derin korkuyla Türkler'i öldürten burjuvaziye yakınlık gösterenlerden biraz daha kuşku duyuldu.

Neyse ki, Kemal Türkler'in selamı Baki Tuğ'un "selamı"nı unuttardu. DİSK avukatı Rasim Öz, Türkler'in 1 Mayıs'larda işçi yığınlarını selamlarken yaptığı selam işaretini Özal'ın çaldığını, ANAP selamı diye topluma tanıttığını, Özal'ın hırsız olduğunu söyledi.

Özal'ın "ANAP selamı" diye yığınlara yutturmaya çalıştığı selamın Kemal Türkler'in olduğunu, değerleri çöken burjuvazinin nasıl halkın değerlerini çalmaya çabaladığını *İşçinin Sesi* de çok yazdı. (Gazetemizin 335. sayısında Türkler'in bu selamı verirken bir fotografını da yayınlamıştık.) Bir konuşmacının bu konuda duyarlılık göstermesi, Türkler'in selamının onu anma toplantısında dile getirilmiş olması sevindiricidir.

İşçiler Türkler'i *Enternasyonal*'le de andılar

Sosyal demokrat ve resmi anlayış ne yaparsa yapsın, toplantı, işçilerin gın bir sevgi duyduğunu dosta düşmana kanıtladı.

Gece sona erip insanlar yola düzüldüğünde, işçileri taşıyan otobüslerden devrimci marş ve türküler, *Enternasyonal* yükseliyordu. Gözleri çakmak çakmak, içleri burjuvaziye öfke dolu işçiler, "hayali gönlümde yadigar kalan" işçi liderini *anma gecesinden sonra* bir de böyle andılar. Resmilere göre "disiplinsizlik" yaptılar.

Türkler'in anısı işçi sınıfının devrimci, militan, disiplinli savaşımında yaşayacaktır. Bu savaşım, burjuvazinin erkini de, çürümüş değerlerini de devrimle parçalayacaktır. Gün gelecek, meydanlarda gezinen işçi çocukları, babalarının savaşım tarihine geçmiş bu işçi liderinin kendilerine sevgiyle bakan heykeline Türkler selamı çakacaklardır.

İşçi sınıfımızın sendikal demokrasi istemi iyice güçlenmiştir.

Bugün tabana kulak asmayan yarın tepede kalamayacaktır

Nurten Keskin

Faşizm sonrası dönem gösteriyor ki işçi sınıfımızın devrimci bilincinde her alanda bir nitelik sıçraması olmuştur. Eylemleri, taktikleri, istemleri hep buna işaret ediyor.

Sınıf, önce militan eylem isteğiyle ortaya çıktı. Ardından önünde durulmaz bir biçimde Türk-İş'te sendikal birlik fikrine sarıldı ve şimdilik çeşitli bölücü oyunları bozguna uğrattı. Faşizmden sonraki ilk büyük grevde ve ardından gelen tüm grevlerde, sınıf dayanışmasının geçmiş devrimci durum yıllarında bile görülmedik güzel örneklerini verdi. Şimdi de ısrarla sendikal demokrasi istemini yükseltiyor.

İşin ilginç yanı, sınıf bütün bunları yaparken sözcüğün tam anlamıyla başı çekiyor. İstemlerini ortaya atıyor, kararlılıkla savunuyor ve herkese dayatıyor. Sınıfa sırtını dönmemiş, doğrulardan öğrenmek isteyen sendika liderleri sınıftan çok şey öğreniyorlar.

Küçük burjuva sosyalistleri ve yarım akıllı entellektüeller ise sınıfın durumunu görüyorlar, ama birşeyler öğrenmek bir yana, kendi yarım akıllarını işçi sınıfına vermeye kalkıyorlar. Gerçekte, işçi sınıfı onları taktı kuyruğuna götürüyor.

Sınıfın sendikal demokrasi istemi de tüm diğer istemleri gibi bugüne dek gündeme gelmediği kadar güçlü geliyor. Bunu en çarpıcı olarak, işçilerin, toplu sözleşmelerin imzalanış biçimine, grevlerin tabandan habersiz bitirilmesine vb. gösterdiği tepkilerden görüyoruz. Örnekleri gazetemizin son birkaç sayısındaki yazılarda ve bu sayımızda Ozan Öncü yoldaşın yazısında da yer alıyor. Küçük-burjuva legal basının bu konuya gösterdiği "ilgi"nin artması da konunun güncelliğini yansıtıyor.

İşçi sınıfının sendikal demokrasi isteğinin artmasıyla legal sosyalistlerin kafalarındaki yanlış görüşler de dergi sayfalarına döküldü. Önce bunlardan birkaçına değinelim.

Kafadan modeller çizme

Bir yanlış, sendikal demokrasinin yetersizliğini bugünkü bazı örgütlenme modellerine bağlama ve kağıt üstünde, kafadan yeni modeller çizme yanlışı. Bu yanlış temel anlayış bozukluklarıyla birlikte geliyor.

Örneğin merkezi ve ülke çapında sendikal örgütlenmeye karşı, mahalli örgütlenmeler öneriliyor. Merkeziyetçilikle demokrasiyi birlikte işleyemez ve birbiriyle çelişen şeylermiş gibi ele alıp, demokrasi ancak ademimerkeziyetçi örgüt biçiminde işleyebilir diyen temel bir yanlışa düşülüyor.

Demokrasi, uygulanmak istenmezse en ademi-merkeziyetçi örgütlenmelerde bile akıl almaz bürokratik uygulamalara takılabilir. Aynı şekilde, demokrasi uygulanmak istenirse en merkezi yapılarda bile uygulanabilir. Bu nedenle demokrasi yanlısı görünerek işçi sınıfının merkezi sendikal örgütlenmesine karşı çıkmak işçi sınıfını güçten düşürmek ve örgütsüz bırakmakla özdeştir.

İşçiler kendileri hakkında kendileri karar vermek istiyorlar. Toplu sözleşme taslakları hazırlanırken görüşleri alınsın, sözleşme sürerken her aşamadan haberleri olsun, kapalı kapılar ardında sözleşme imzalanmasın istiyorlar. Greve çıkmak için de grevi bitirmek için de kendileri karar versin istiyorlar. Temsilcilerini, yöneticilerini kendileri seçsin ve sonra yaptığı işi beğenmezlerse yine kendileri görevden alsın istiyorlar. Kendi seçtiği temsilcilerin, şube yöneticilerinin bürokratik kararlarla görevden alınmamasını istiyorlar. Sendika tüzüklerinde yazılı olan tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi işletilsin istiyorlar. Bu madde bulunmayan sendika tüzüklerine bu madde koyulsun istiyorlar vb.

Görüldüğü gibi sorun gayet basittir. İşçiler ne istediklerini biliyorlar. Model yaşamda beliriyor. Bunun dışında kalan "model" tartışmaları gevezeliktir.

Zoraki bir kısır döngü

Sendikal demokrasi tartışmalarında ortaya çıkan bir başka yanlış görüş şudur: Sendikalar düzen içi kurumlardır, bu nedenle düzende ne kadar demokrasi varsa sendikalarda da o kadar demokrasi olur.

Bu görüşe kalırsa, ülkede istenen demokrasi olmadığı için sendikal demokrasi elde etmek umutsuzdur. Aynı mantıkla, sendikalarda demokrasi olmadığı için de ülkede demokrasi kavgası pek zordur. Ortada zorla, kısır bir döngü yaratılmaktadır. Buna göre, ya birileri dışardan, örneğin AET'den(!) demokrasi verecekler, ya da işçiler burjuvaziye karşı yürüttükleri demokrasi savaşının aynısını sendikalarda da yürütecekler. Ya beklemek, ya bölmek.

Yaşamda böyle bir kısır döngü yoktur. Sendikal demokrasi ile toplumda demokrasinin birbiriyle bağlı bazı yanları vardır ama ikisini özdeşleştirmek olanaksızdır. Nitekim, bu görüştekiler, sendikayla düzen arasındaki ilişkiyi de anlayamamaktadırlar, ya da bilerek çarpıtmaktadırlar.

Sendikalar düzen içi kurumlardır ama düzen içilik ille de çıkarları düzenle uyuşması ve düzen kuyrukçuluğu demek değildir. Ona bakarsak işçi sınıfı da sınıf olarak düzen içidir. Kapitalizmin bir sınıfıdır, ama düzenle çıkarları uyuşmayan sınıfıdır. İşçi örgütlerinin düzene karşı olması önünde güçlükler olabilir ama bu sınıfın doğasına ters bir yan taşımamaktadır.

Sendikaların "düzen içi"liğinin yanlış anlaşılması, sendikalara ve görevlerine ilişkin daha genel bir yanlış bakışın ürünü olarak ortaya çıkıyor. O da şudur: Sendikalar yalnızca ekonomik savaşım yürütür, düzene karşı savaşmaz. Düzene karşı savaş yürütmek yalnızca partinin görevidir.

Bu anlayış sendikaları ilk ortaya çıktıkları düzeye hapsediyor. Yanlış yaklaşımları getirenler yanlışları saf biçimde söylemiyorlar. Her zaman yanlışlar doğru fikirlerin arkasına gizlenerek geliyor. Burada da öyle. Şimdi, Türkiye'deki durumla da bağlı olarak bu konuya, sendikaların rolüne bakalım.

Sendikaların rolü

Sendikaların ekonomik savaşımla ve onun için doğdukları doğrudur ama şu unutulmamalıdır. Sınıf savaşının mantığı gereği ekonomik savaşım siyasal savaşıma tırmanır.

Demiryol-İş'in yürüttüğü toplu sözleşmelerin çıkmaza girmesiyle greve hazırlanan demiryolu işçileri tam grevin eşiğindeyken anlaşmanın imzalanmasına çok öfkelenmişlerdir. Bir işçi şöyle demiş: "Böyle alacağımız beş kuruş yerine grevle alacağımız üç kuruş daha iyiydi." (*İkibine Doğru*, 9-15 Ağustos 1987) Bu işçinin sözleri bugün işçi sınıfımızın üç kuruşa beş kuruş ekleme savaşımını çoktan geride bıraktığını, burjuvazinin ücretli kölelik sistemine karşı çıktığını gösteriyor.

Bugün sendikalarda örgütlenmiş milyonlarca işçi düzene karşı militan eylem istiyor. Sendikalar "bu bizim işimiz değil, bu işleri parti yapar" deyip geri mi çekileceklerdir yoksa sınıfın bu isteğine yanıt mı vereceklerdir?

Bunun yanıtını Marks sendikaların geçmişteki, o günkü (1866) ve gelecekteki durumlarını anlattığı yazısında çok güzel vermiş. Gazetemizin 333. sayısında anahtar olarak yayınladığımız bu yazının bir bölümünü yeniden verelim:

> "İlk ortaya çıkış amaçları bir yana, sendikalar, şimdi işçi sınıfının *tam kurtuluşunun* genel çıkarı için sınıfın örgütlenme merkezleri olarak bilinçli davranmasını öğrenmek zorundadırlar. Onlar, bu doğrultuda eğilim gösteren her toplumsal ve siyasal harekete yardım etmelidirler. Kendilerini bütün işçi sınıfının savunucuları ve temsilcileri olarak görüp ona göre davranırken, örgütlenmemiş insanları kendi saflarına kazanmamazlık edemezler." (Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar*, üç ciltlik, İng.basım, c.2, s.83)

Marks açıkca söylüyor ki sendikalar ilk ortaya çıktıkları dönemdeki görevlerden farklı görevler üstlenmek durumundadırlar. İşçi sınıfının tam kurtuluşu için bilinçli savaşım vermek zorundadırlar. Üstelik Marks bunu yüz yılı aşkın bir süre önce söylemişti. Bugünkü sendikaların siyasal savaşımdan uzak duracağını, bu anlamda "düzen içi" olduklarını söylemek işçi sınıfından da sendikalardan da habersiz olmak demektir.

Aktardığımız bu yanlış görüşler yalnızca küçük burjuva legal basından gelseydi fazla bir önem taşımazdı. Ancak bazı sendika yöneticilerinden de benzer yaklaşımlar geliyor. Onların sendikal demokrasi ve sendikaların görevleri konusundaki yaklaşımlarını düzeltmeleri önemlidir. İşçi sınıfımız sendikal demokrasi ve düzene karşı militan eylem istiyor. Bu sesi bugün duymayanlar yarın çok geride kalmış olduklarını göreceklerdir.

Üye kazanmak her açıdan olduğu gibi, disiplin açısından da can alıcı önem taşıyor.

Disiplin artsın istiyorsan üye kazan!

Mercan Köklü

Türkiye Komünist Partisi, dünya komünist hareketinde disipliniyle ün salmıştır. Menşevikler bu geleneğe de ihanet ettiler. Biz partimizin geleneğine sadığız.

Bu nedenle bazen yoldaşlarımızda şu endişe beliriyor: Acaba partiye daha çok üye alınca disiplin bozulur mu?

Tam tersine! Partimizin vurguladığı gibi, işçiyi başa alarak üye kazandıkça işçi sınıfının disiplinini partiye daha çok taşıyacağız. Disiplin açısından da, eksiğimizden, aksağımızdan başka kaybedecek birşeyimiz yoktur, oysa kazanacağımız koca bir işçi ordusu vardır.

Partimizin 1987-1988 örgüt stratejisinde ana hedef *işçiyi başa alarak üye sayısını artırmaktır.* Ana hedefe bağlı olarak, bir de *disiplini yükseltme* hedefi konmaktadır. Bu ikisi arasında ne gibi bir bağ vardır?

İşçiyi başa alarak üye kazanmak ile partide disiplini yükseltmek arasında somut, doğrudan bir bağ vardır. Komünist partisinin sağlam işçi sınıfı tabanına oturarak üye kazanması, parti saflarında disiplini yükseltme yönünde *nesnel* bir etki yapar.

Disiplin ile üye sayısı arasındaki bağ

Üye sayısının görece az olması, partide disiplinin sağlanmasını ve güçlendirilmesini insan iradesine *daha çok* bağlı kılar. Parti yönetimine ve üyelere ağırlığıyla *kişisel* sorumluluk yükler.

Komünist partisinde üyelerin görevleri her zaman çok ve yüklüdür. Az sayıda insan çok sayıda görevi üstlenme durumuyla karşı karşıyadır. Bu, komünist partisinin tarihsel koşulları ve misyonuyla bağlı genel bir olgudur.

Bu genel çerçevede, yine de her zaman partinin görevleriyle üye sayısı arasında sağlanabilir bir denge vardır. Sağlanma olanağı olan bu dengenin sağlanmaması, disiplin açısından *ister istemez* olumsuz sonuçlar doğurur.

En basitinden, örneğin, üyeler büyük bir özveriyle çalışsalar da, verdikleri sözleri tutmak için çabalasalar da iş çokluğundan bunu tümüyle başaramazlar. Kararları çekiştirme eğilimi vb. nesnel olarak güçlenmeye başlar.

Bir diğer nokta da şudur. Küçük bir örgütte ve her gün birbiriyle yüzyüze çalışmak zorunda olan az sayıda üye arasında parti değil, insan ilişkileri bakış açısı, hatta ahbap çavuşluklar ortaya çıkabilir. Oysa komünist partisi insan ilişkileri temelinde, ahbap çavuş ilişkileriyle biraraya gelmiş insanlar topluluğu değildir. Bu duruma düşerse zaten varlığını da sürdüremez.

Kısacası, görevlerle üye sayısı arasında, o somut koşullarda sağlanabilecek denge sağlanmazsa, eleştiri-özeleştiri, eylemde birlik gibi can alıcı önemde mekanizmalar zayıflar, yani disiplinin gevşemesi yönünde *nesnel* bir ortam doğar. Bu da döner, disiplinin sağlanıp güçlendirilmesinde *insan iradesini* daha çok öne çıkarır.

Komünist partisi üyeleri bilinçli insanlardır. Onların bilinç yüklü iradeleri çok önemli rol oynar. Ancak onlar, tam da bilinçli oldukları için, şunu çok iyi bilirler ki *yalnızca* iradeyle hiçbir sorun çözülemez.

Asıl önemli olan, sorunlara *nesnel* olarak *doğru* çözümü bulup, uygulamaktır. Komünist partisi için disiplini yükseltme sorununun nesnel ve doğru çözümü, yalnızca üye de değil, işçi üye sayısını artırmak, yerinden oynatılamaz bir ağırlıkla sınıfın içine oturmaktır.

Üye sayısı ve sınıf tabanı

Rusya'da RSDİP'nin kuruluş sürecinde "gurup" ve "küme"ler ilk başta önemli rol oynamıştır. Bu guruplar, çoğu kez kişisel arkadaşlık temelinde kuruluyor, birbiriyle yakın ilişki içinde az sayıda insandan oluşuyor, kendilerine göre "geleneklere" sahip oluyorlardı.

Lenin, partinin kuruluş döneminde, bu gurupların azımsanmayacak görevler yerine getirdiğini söylüyor. Ama, guruplar ve kişiler arasında çekişme ve çatışmaların, ne denli yıpratıcı, ortak iradenin oluşturulmasını ne denli yavaşlatıcı rol oynadığını da ekliyor.

Nitekim, bu grupların *ortak* bir disiplin, *irade birliği* içinde tutulması, kaçınılmaz olarak, sıkı ilkesel bir kavgayı, partinin önündeki görevlerin doğru yerine getirilmesi için kılı kırk yarmayı gerektirdi. Lenin'in 1905 öncesinde ilkeler uğruna verdiği zorlu kavga bu çerçeve içinde daha iyi anlaşılır.

Kabaran devrimci dalga, kavgada Lenin'e arka çıktı. Parti sınıfın içine oturmaya başladı. Gericilik döneminde gurupçuluk yeniden başını kaldırdı. Ama Bolşevikleri sınıfın içinden kımıldatamadı, artık küçük burjuva bir çizgi olarak kendi ayrıldı.

Bu dönemde Lenin yine "gurup" ortamının yıkıcı ve yıpratıcı etkilerinden uzaklaşmanın gereğine işaret etti. Bunun yolunun *partinin proleter ögeleri saflarına katarak büyümesi* olduğunu söyledi. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng.basım, c.13, s.105)

Bolşeviklerin tarihinden bu konuda çıkan dersi Lenin şöyle özetliyor:

> "Proletaryanın devrimci partisinde disiplin nasıl sağlanır, nasıl denetlenir, nasıl güçlendirilir?
>
> "Birincisi, proletaryanın öncüsünün sınıf bilinci, kendini devrime adamışlığı, gücü, özverisi ve kahramanlığıyla.
>
> "İkincisi en geniş emekçi yığınlarıyla, herşeyden önce proletaryayla *ama aynı zamanda* emekçi yığınların *proleter olmayan* kesimleriyle bağlanma, onlarla en yakın bağları koruma, hatta bir dereceye kadar kaynaşma yeteneğiyle.
>
> "Üçüncüsü,bu öncü tarafından yürütülen siyasetin doğruluğu, siyasal strateji ve taktiklerin doğruluğu, geniş yığınların bunların doğruluğuna *kişisel deneyimleriyle* inanmaları koşuluyla.
>
> "Bütün bu koşullar olmadan bir devrimci partiyi ... ileri sınıfın partisi yapabilecek disiplin sağlanamaz. Bütün bu koşullar olmadan, disiplini yerleştirici bütün çabalar kaçınılmaz olarak düz düşecek ve palyaçoluk ve laf salatası ile bitecektir. Öte yandan bu koşullar bir anda doğmaz. Zor kazanılan deneyim ve uzun uğraşlar sonucu yaratılmıştır. Yaratılması, doğru devrimci teori ile kolaylaştırılmıştır." (Lenin, *agy*, c.31, s.24-25) (Paragrafları biz böldük)

"Herşeyden önce proletaryayla" bağlanmak, kaynaşmak parti disipliniyle yalnızca bağlı bir konu değil, onun zorunlu

(Devamı 6. sayfada)

Komüniste günün sorusu: Bugün kaç üye kazandık yoldaş?

Sevgili yoldaşlar,

Bu yazımı örgütlenmeyle ilgili - görebildiğim - birkaç sorunu işlemeye ayırıyorum.

12 Eylül faşizmini yaşayan ülkemiz bugün hızlı ve kaçınılmaz bir devrimci kabarışın eşiğinde. Gün geçmiyor ki ülkenin dört bir yanından savaş haberleri almayalım. İşçi sınıfının ve onunla saf tutan diğer halkın savaşımı gittikçe yükselen bir ivme gösteriyor.

Fabrikalarda direnişler, gerici yönetimli bazı sendika şubelerine baskınlar, işyeri işgalleri... Tüm cezaevlerinde eylemler, tutuklu yakınlarının açlık grevleri... Gecekondu yıkımına karşı taşlı sopalı savaşlar.. Bunlar gelen devrimci kavganın ayak sesleridir.

Bugün iki işçi evini ziyaret ettim. İsyan yükseliyor.

Genç bir işçi kızla konuşuyorum. "Fabrikamızda 100 işçi var" diyor ve anlatıyor: "Ortalık öylesine gergin ki patronlar bunu hissediyor ve saldırılarını azgınlaştırıyor. 100 bin asgari ücret bekliyorduk. Alaya aldılar. 46 bin verdiler, onu dahi vermek istemiyorlar. Fabrikada işi yavaşlatma var. Sinirler gergin." İşi örgüt sorununa getirip dayandırdı. Bu kız daha önce birkaç yerde sendikal çalışma yaptığı için işten atılmış. Son işinde çok dikkatli ama kavgayı bırakmıyor. Bizim çalışmalarımıza da katılıyor.

Aynı gün, bu kez emekli bir işçinin evindeyiz. Girdik içeri. Gördüğüm manzara karşısında çok duygulandım. Gazeteleri almış, işçi direnişleriyle ilgili haberleri kesiyor. 1987 yılında işçi sınıfımız gerçekten bambaşka, bugüne kadar görülmedik bir yerde. Bir emekli işçi, pazar gününü gazetelerden işçi eylem haberleri kesmeye ayırabiliyor. Konuştuk. Çok sevindi ve sık sık görüşmek istediğini söyledi.

Bir gece önce de bir işçi gencin evini ziyaret etmiştik. Kendisi bir inşaat işinde çalışıyor. İşyerini ve çalışma koşullarını anlattı. "Günde üç-dört kişi işi bırakmak zorunda kalıyor" diyor. "50-60 bin liralık komik bir ücretle, 50 derece sıcakta, hiçbir sosyal güvence olmaksızın işçi çalıştırılıyor. 300'e yakın işçi var. Önceki aylarda şirket 3 ay ücret ödemedi, geciktirdi. 300 işçi 2-3 defa işi bıraktı. Meydanda toplandılar. Çevik kuvvet çağrıldı. Polisi çağırdılar. Üçüncü direnişte ücret dağıtımı olana dek işbaşı yapılmadı. Meğer ücretler bankaya yatırılıp şirket kasasına ek gelir elde ediliyormuş." Tekrar görüşmek istedi. Bizi bekleyecek.

Hangi fabrikanın, hangi işçi evinin kapısını çalsak, sorun hep iki yerde düğümleniyor. Birincisi savaş psikolojisi hakim, ikincisi parti arayışı var. Evet yoldaşlar, Türkiye işçi sınıfı savaş alanlarına inme hazırlığında ve kurmay bekliyor.

Gidiş hızlı. Bu hızlı kabarışı bilinçli ve dengeli bir kanala akıtmak partinin görevi. Parti, işçi sınıfını örgütleyebildiği ölçüde, gelen devrimci durumun devrim adlı çocuğu doğurma olasılığı artar.

Türkiye sınıf savaşımının dünyada en keskin geçtiği ülkelerdendir. Türkiye'de işler hızlı gider. Faşizm gelir, işçi sınıfının ve emekçi halkın basıncına dayanamaz, iki yılda çözülür.. Ara dönem gelir, burjuvazinin her türlü hesabı ters teper, o da çözülür. ... Demokrasi oyunları bozulur. İşçi sınıfı kırpıntı demokrasiyle yetinmez, zorlar ve kaçınılmaz devrimci dalga gelir. Devrim gelir. Türkiye'nin kaderinde bu yazılı: Ülke devrime gider. Bu oluşumları, bu dönemeçleri hızla kavramak gerek.

Dönem her değiştiğinde partinin işçi-emekçi yığınlara yanaşımında biçimsel değişiklikler olur. Faşizm döneminde burjuvazi saldırıdadır, sınıf savunmada. Parti sınıfın içine gömülüp, savunmayı yürütür. Ara dönemde saldırı için hazırlıklar hızlanılır. İçinde yaşadığımız gibi dönemlerde ise partimizin temel görevi işçi sınıfı içinde hızla yeni mevziler elde etmek ve bu mevzilerle savaşa ilerlemektir.

Doğrular yaşamdan çıkar. Olgular incelenir, tahliller yapılır. Pratik önümüze yeni yeni görevler koyar. Parti kadrolarına düşen bunları kavramak ve enerjik bir çalışma yapmaktır. Yeni dönemi, yeni taktiği kavrayamayan kadrolar partinin önüne koyduğu görevleri yapamaz ve akan suyun geriye bıraktığı toprak misali bir kenara savrulur. Gerçekten doğru komünist tavır, ortamı ve görevleri hızla kavramak ve dönemin kadrosu olabilmektir.

Bunları yaşadığım bir olaya "çok kızdığım" için yazıyorum. Bir yoldaşımla bir işçinin evindeyiz. Ev sahibini dinliyoruz. Bu kişi yayınlarımızı okuyor, dergi gazete okuyor, duyarlı, demokrat, canlı ve dost bir insan. Bize şöyle diyor: "Ben de sizler gibi koşuşturmak, birşeyler yapmak istiyorum. Biliyorum çok eksiğim var ama tüm gerçekleri görüp de evde oturmak bana ters geliyor... Ne yapabilirim?"

Evet yoldaşlar ne yapabilir bu işçi? Bana kalırsa, semti örgütleme sorumluluğu ona verilmelidir. Kendisi partinin yetkili bir birimine bağlanmalı, hızla eğitime tabi tutulmalı, normları kavradığı anda partiye alınmalıdır. Fakat hayır! Yanımdaki yoldaşımın verdiği yanıt bu olmuyor. Yoldaşım, "faşizm dönemine özgü yaklaşımla" bu işçiyi geri çekici görevler veriyor. "İnsanlarımızı saklarsın, para verirsin" türü görevler.

Bu yanlış, bence bu yoldaşın kafasından da, başka yerlerde varsa oralardan da tüm örgütten temizlenmelidir. Sorun, Lenin'in bizlere öğüdünü ve Yürükoğlu yoldaşımızın koyduğu görevleri anlayıp anlamama, yeni dönemin kadrosu olup olmama sorunudur. Lenin, "savaş örgütleri kurun, yeni güçleri savaşa sürün, izinde olanları savaşa çağırın" diyor.

Yaşam bastırıyor, öncü işçiler partiyi arıyor. Parti de öncü işçileri arıyor. Hızla ve enerjik bir çalışmayla yeni yeni parti örgütleri kurmalı ve savaşa sürmeliyiz. Faşizm döneminin ağır koşullarında çalışmış yaşayan kurmay, yeni ortamda yeni düşünme alışkanlıklarını hızla kazanır. Yoksa yaşamın gerisinde kalır. Yaşamın gerisinde kalmamaya hem yetenekli, hem de kararlıyız..

Yoldaşça selamlarımla.

Devrimin de partinin de güvencesi işçilerdir.

Seyit Baran, Ege

(Baştarafı 5. sayfada)
koşullarından biridir.

İşçiyi başa alarak üye kazan

Biz Bolşeviklerin deneyimlerini aynen yaşamadık. Ama bizim partimizin deneyimi de genel olarak gösteriyor ki, disiplini insan iradesine bağlı olmaktan çıkartmak, kuralları *nesnelleştirmek*, partinin işçi sınıfının sağlam tabanı üzerinde *üye kazanması*, büyümesi ile olanaklıdır. Bu, iki yönden etkisini gösterir.

Birinci olarak, partinin üye sayısının artması, işbölümünün daha nesnel temeller üzerine oturmasına, parti işleyişinin kişilerin istek ve iradelerinden bağımsızlaşmasına yardımcı olur. Görevlerin sınırları kesinleşir, oynama olanağı o ölçüde azalır. Kararların çekiştirilmesinin tabanı daralır. Ahbap çavuş ilişkilerinin nesnel dayanağı giderek zayıflar. Bu da sonuçta disiplini nesnel olarak *yükselten* bir etki yapar.

İkinci ve asıl önemli gelişme ise şu olur: İşçiyi başa alarak üye kazanma, partiye *sınıfın özelliklerini* taşır. Onun sınıfın gerçek öncüsü olma yolunda daha derin yetenek ve beceriler kazanmasını sağlar.

İşçi sınıfının partiye taşıdığı özelliklerin başında, *üretimdeki yeri gereği sahip olduğu disiplin* gelir.

Modern endüstri, büyük ölçekli üretim, mutlak ve kesin irade birliğini, iş disiplinini gerektirir. İşçi sınıfının günlük yaşamının genel çerçevesini çizen bu disiplin, onun sınıfsal benliğine yerleşir. Proletaryanın *kollektif, örgütlü, planlı, irade birliği içinde* davranma özelliğinin temelini oluşturur.

İşçiyi başa alarak üye kazanma, işte sınıfın asıl olarak *bu* özelliğini partiye taşır. Partide işçi üye oranının artması ölçüsünde de bu özellik de partinin benliğine yerleşir. Onun da belirleyici bir özelliği olur.

Biz Türkiye devrimi için yola çıktık. Sınıf bilincimizi, özveri ve adanmışlığımızı deneyimler ve zorlu kavgalar içinden geçerek geliştirdik, sınıf savaşının sıcağında daha da geliştiriyoruz. Bugün önümüzdeki ana görev, işçi sınıfı içinde derinleşmek ve yaygınlaşmak, *üye kazanmaktır.*

Türkiye Komünist Partisi, dünya komünist hareketinde disipliniyle ün salmıştır. Menşevikler bu geleneğe de ihanet ettiler. Bizi disiplinsizlikle suçlarken, asıl kendileri "resmen" disiplini çiğnediler. Biz partimizin geleneğine sadığız.

Bu nedenle bazen yoldaşlarımızda bir endişe beliriyor. Acaba partiye daha çok üye alınca disiplin bozulur mu diye.

Tam tersine! Partimizin vurguladığı gibi, işçiyi başa alarak üye kazandıkça işçi sınıfının disiplinini partiye daha çok taşıyacağız. Disiplin açısından da, eksiğimizden, aksağımızdan başka kaybedecek birşeyimiz yoktur, oysa kazanacağımız koca bir işçi ordusu vardır.

Doğru strateji ve taktiklerimize, bilimsel ideolojimize sıkı sıkı sarılarak, işçi üyeler kazanarak, her an bizi sınavdan geçiren işçi sınıfının güven ve desteğini ardımıza alarak, Bolşevik disiplini yükselterek - ancak böyle - yenilmez bir parti olabiliriz. Ve olma yolundayız. Kaybedecek bir dakikamız yoktur!

BAYRAK PARTİ ÖRGÜTÜ 1987/1988 ÖRGÜT STRATEJİSİ

Yurtdışında çalışan bir parti örgütümüzün, tüm üyelerinin ve örgüt birimlerinin katılımıyla, kollektif olarak hazırladığı örgüt stratejisini olduğu gibi yayınlıyoruz.

Partinin başka örgütleri de benzeri yöntemler uygulamaktadırlar. Ancak çoğu daha az ayrıntılı bir değerlendirmeye dayanmakta, genel bir plan niteliği taşımakta ve hazırlık sürecine örgüt salkımının tümünü katmamaktadır.

Yayınladığımız bu strateji partinin bütün örgütleri için yararlı bir örnek oluşturmaktadır. Kuşkusuz bunun hazırlık süreci, konspirasyon açısından Türkiye'de daha farklı bir biçim almalıdır. Farklı bir biçimde, örgüt salkımının tümü yine de hazırlığa katılmalıdır.

Bu strateji bir parti örgütünün yerel çalışması içindir. Bu çalışmanın özgül yanları dışarda tutulursa, yayınladığımız strateji örneği, fabrika işçi temsilcileri, sendikaların yerel yöneticileri vb. tüm işçi liderlerine de yararlı olabilir.

Üreten işçi sınıfıdır, yöneten de o olacaktır. Partisiyle, sendikasıyla, derneğiyle, silahlı birliğiyle işçi sınıfı, sınıf savaşının içinde, yönetmeye hazırlanmaktadır.

Giriş

Geneliyle başarılı bir çalışma döneminin ardından, sistemli bir eleştiri-özeleştiri yaptık. Gözümüzü Merkez Komite'mizin koyduğu görevleri en üstün başarı ile yapabilmeye diktik.

Bu çerçevede Bayrak Komite'sinin hazırladığı strateji taslağı tüm parti birimlerinde tartışıldı, eleştiri ve öneriler alındı. Bu öneriler ve eleştiriler temelinde yeni bir taslak hazırlandı. Buna ilişkin olarak da parti birimlerinden sözlü ve yazılı öneri ve görüş alındı. Böylece taslak son durumunu aldı.

Son taslak parti birimlerinin tümünden temsilci yoldaşların ve merkezden yetkili yoldaşların katıldığı bir toplantıda yeniden yeniden ele alındı. Bu toplantıda taslağın önemli noktaları vurgulandı, bu noktalarda derinlemesine anlayış birliği sağlandı. Bundan sonra taslak Merkez Yürütme Bürosu'na sunuldu ve onaylanarak kesinleşti.

1. Kazanmak istediğimiz kesim

- Bölgemizde sola açık, aktif, göçmenliği yeni, genç işçiler.
- Yerleşik göçmen işçi kuşağının sola açık, aktif gençleri.
- Türkiye'de sınıf savaşımı deneyimi olan işçiler.
- İlerici, devrimci öğrenci gençler.
- Bulunduğumuz ülkenin, Türkiye konusuna ilgi duyan ilericileri.

2. Kazanmak istediğimiz kesimin bizi algılaması

Kazanmak istediğimiz kesim bizi eylemlerimizden, yayınlarımızdan, legal örgütlerdeki çalışmalarımızdan, toplumsal hizmetlerden tanıyor.

Bu kesimde bizimle ilgili çelişik algılamalar vardır:
- Yayınlarda ve yerel siyasette izlenen doğru tutumlar, başarılı çalışmalar nedeniyle olumlu algılamalar.
- Legal örgütlerdeki zayıflıklar, toplumsal hizmetlerdeki aksamalar ve yüzyüze ilişkilerdeki bazı bozukluklar nedeniyle olumsuz algılamalar.
- Yakından tanıyanların bizi eylemci, kararlı, dediğini yapan, güvenilir bir örgüt olarak algılamaları.
- Rakiplere yakın çevrelerde, rakiplerin yönelttikleri suçlamaların yarattığı olumsuz önyargılar ve olumsuz algılamalar.
- Bulunduğumuz ülkenin Türkiye'ye ilgi duyan ilericileri bizi değişik ve şaşırtıcı görüşlere sahip, iyi çalışan, ülke ile bağları sıkı, çalışmalarına katılmanın aşırı fedakarlık istediği bir örgüt olarak algılıyor.

3. Kazanmak istediğimiz kesimin gereksinimleri

- Başta oturma-çalışma hakkı olmak üzere konut, sağlık, dil, iş ve ücret, kreş ve çocukların eğitimi gibi bir dizi sorunun çözümü.
- Bu doğrultuda örgütlenme ve savaşım verme, bu savaşıma bu ülkenin ilericilerinin desteğini elde etme.
- Bu savaşımda politik ve ideolojik bilgisini, deneyimini artırma.
- Ülkemizdeki sınıf savaşımı üzerine bilgilenme, bu alandaki deneyimleri özümseme, bu savaşımla dayanışma.

4. Bu kesimin potansiyel gereksinimleri

- Artmakta ve derinleşmekte olan ekonomik- demokratik sorunlara çözüm.
- Bu sorunların çözümü doğrultusunda daha güçlü örgütlenme, daha aktif savaşım.
- Kendi durum ve istemleriyle daha sıkı bağlı bir yerel işçi gazetesi.
- Ülkemizdeki sınıf savaşımı üzerine artan ölçüde bigilenme ve onunla daha güçlü dayanışma.
- Dünyada ve Türkiye'de olanları derinlemesine açıklayabilen bir dünya görüşünü, yani Marksizm-Leninizmi öğrenmek.

5. Rekabet etkileşmesi

A. Doğrudan rakipler

Resmi TKP:
Sömürdüğü gereksinimler:
- Ekonomik, demokratik sorunlara kolay ve çabuk çözüm arayışı.
- Bu ülkedeki ilericilerden destek bulma.

Yanaşımları:
- Geri istem ve duyguları okşama.
- Kısa vadeli çıkar sağlama, uzun vadede başını belaya sokma.
- Düzenin resmi güçleriyle her alanda işbirliği.
- Kendi aralarındaki hoşnutsuzlara şantaj, tehdit.

B. Dolaylı Rakipler

Aralarında küçük burjuva sollarının, Kürt hareketlerinden bazı milliyetçi unsurların vb. bulunduğu bir çevre, kazanmak istediğimiz kesim içinde esas olarak bizi kötülemeye ve bu kesimin bazı gereksinimlerine dayanan bir çalışma yürütmektedir.

6. Rekabet boşluğu

Resmi TKP'nin kısa vadeli, dar çıkarcı yaklaşımlarını ve kuyrukçu tutumlarını sergileyebildiğimiz ve üstün yanlarımızı yığınlara gösterebildiğimiz ölçüde rakiplerimize karşı korunabilir bir üstünlük sağlayabiliriz.

7. Rakip tepkisi

Resmi TKP:
- Karalama kampanyası, patronlarla ve gericilerle işbirliği.
- Çalışma yürüttüğümüz alanlarda bölücü örgütler kurma, bölücü eylem örgütleme, boş bıraktığımız alanlara girme.
- Bize karşı olan herkesle birlik oluşturma çabası.
- "Örgütsel tedbirler".

8. Örgütün güçlü ve zayıf yanları

A. Güçlü yanlar

1. Yerel siyaset:
- Doğru yerel siyaseti hızla saptayabilme.
- İşçilerin uzun erimli çıkarlarını başa alan yaklaşım.
- Merkezi siyasetin vurgu noktalarının hızla yerel siyasete dönüştürülmesi.

2. Liderlik:
- İdeolojik yetişkinlik, siyasi deneyim ve süreklilik, uyumlu çalışma.
- Sorunlara cesur yaklaşım.
- Yanlışlarından öğrenme ve bunları düzeltme kararlılığı.

3. Yayın:
- Nitelikli bir yerel gazetenin varlığı.
- Yabancı dil yayın.
- Görüşlerimizi popülarize eden bildiriler çıkarma.
- Deney ve teknik birikimden yararlanma.

4. Kadrolar:
- Adanmışlık.
- Özveri.
- Yetenek.
- Disiplin.
- Sınanmışlık.
- Yurtiçi/yurtdışı deneyimi.

5. Örgütsel çalışma:
- Tartışma, eleştiri-özeleştiri.
- Uzun yılların birikimi olan geniş olanaklar.
- Kadro hareketliliği.
- Özveri taarruzu.
- Şantaj kabul etmeme.
- Çapına göre büyük iş başarma geleneği.
- Pazar seminerleri.

B. Zayıf Yanlar

1. Yerel siyaset:
- Sorunlar dayatmadıkça yerel siyaset belirlemede gecikme ve eksiklik.
- Karar almada gecikme ve çekingenlik.

2. Liderlik:
Kollektif çalışmaya her düzeyde liderlik işlevinde eksiklikler var.
Karar alış sürecinde:
- Önbilgi, enformasyon eksiği ile karar alma, enformasyonları değerlendirme, sistemlemede eksiklik.
- Siyasi öngörü eksiği.
- Sık sık acil karar almak zorunda kalmak.
- Bazı konuları görüşüp, karar almamak.
Görev dağıtımı sürecinde:
- Görev ve yetki devrinde, bilgilendirmede eksiklik.
- Bazı görevleri sahipsiz bırakmak, bazı görevleri gözden kaçırmak.
- Toplu eylemlerde kısa ön toplantı yapmamak, başarı ölçütlerini ve dikkat edilecek noktaları belirlememek.
Denetim sürecinde:
- Görevlerin layıkıyla yapılmasında ısrarlı olmamak.
- Çok iş üstlenmekten denetim görevini iyi yapamamak.
- İyi planlamamak yüzünden hiyerarşiyi atlayarak denetim yapmak zorunda kalmak.
- Uzmanlarla çalışmada deneyimsizlik, yönetim ve denetim görevini de devretmek.
Sonuca yönelik çalışmada:
- Güdü yaratmada eksiklik.

(Devamı 11. sayfada)

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

İŞÇİNİN SESİ ÇEK-AL

TKP—*İşçinin Sesi* *işçinin partisi!*

Yıl:13, Sayı:336, 26 Ağustos 1987

Gerek dünyada, gerek Türkiye'de işçi sınıfını sayıca az ve zayıf göstermeye yönelik çabalara karşı, bu sınıfın nasıl kocaman bir sınıf olduğunu göstermeyi amaçlayan bu çalışma kitap olarak da yayınlanacaktır. Bu sayımızda dördüncü bölümünü bazı kısaltmalarla yayınlıyoruz.

"En büyük işçi sınıfı başka büyük yok" IV

Emine Engin

Devlet memurları da mı?

Yukarıda, "gelir karşılığı hizmet" başlığı altında özel hizmetler alanında çalışanların konumunu ele almıştık. Burada kamu hizmetleri denen alanda çalışanların konumunu ele alacağız.

Konuya iki noktayı belirterek başlayalım:

Birincisi, "kamu" sözüne ilişkindir. "Kamu" sözü, merkezi ve yerel tüm devlet aygıtını kapsamaktadır. Başka bir deyişle, günlük dilde devlet ve bediye denen parçaların ikisini de kapsamaktadır.

İkincisi, kamu hizmetleri derken yalnızca kamu gelirlerinden yapılan harcamalarla yürütülen alanı kastediyoruz. Her düzeyde devlet aygıtının sahip olduğu şirketler, işletmeler vardır. Buralarda çalışan ücretliler ücretlerini bu işyerlerinin sermayesinden alırlar. Bu işyerleri hizmet sektöründe de olsa, buralardaki ücretlileri kamu hizmetleri kapsamında ele almıyoruz.

Dolayısıyla, kamu hizmetlerinde çalışanlar derken kastımız, merkezi ya da yerel devlet aygıtında, herhangi bir şirketin sermayesinden değil, kamu gelirinden aldığı para karşılığında çalışanlardır. Günlük dilde bu kesime geneliyle memur denmektedir. Konumuz memurlardır.

"Kamu gelirinden aldığı para karşılığında çalışmak" sözlerinden de anlaşıldığı gibi, burada diyeceklerimiz, "gelir karşılığı hizmet" başlığı altında dediklerimizle aynı birçok yan taşıyacaktır. Bu aynı yanlardan birini baştan ayıklayalım.

"Gelir karşılığı hizmet" başlığı altında belirtildiği gibi, alınan paranın kaynağı sermaye değil gelirse, bu alanda çalışan sermaye üretemez, dolayısıyla üretici olamaz. Hiçbir memur üretici emekçi sayılamaz. Burada soru, günümüzde memurların işçi olup olmadıkları, geneliyle sınıfsal konumlarıdır. Bunu yanıtlayabilmek için yine biraz gerilerden başlamak gerekiyor.

Ucuz devlet-pahalı devlet

Bundan önce, II. bölümde, "emperyalizm olgusu" başlığı altında, endüstri sermayesinin "ucuz devlet" isteğiyle işe başladığını yazmıştık. Böyle başlayan dönemin sonu, çeşitli nedenlerle, devletin eski sahipleriyle bir uzlaşmayla ve hiç de ucuz olmayan bir devletle kapanmıştır demiştik. Şimdi bu noktayı biraz daha açalım.

Adam Smith, yargıçların, subayların, çeşitli düzeylerde devlet çalışanlarının ve yöneticilerinin üretici olmadıklarını söylüyordu. Bunların kamu hizmetçileri olduklarını, evlerdeki hizmetçilerle aynı kategoride bulunduklarını anlatıyor ve bu tür, üretici olmayan tüm harcamaların olabildiğince kısılması gerektiğini savunuyordu.

Marks, Adam Smith'in bu sözleri için, "bu, henüz bütün toplumu, devleti, vb. kendi egemenliği altına almamış, hâlâ devrimci olan burjuvazinin dilidir" diyor ve şunları ekliyor:

> "...Burjuvazi savaşı kazanınca ve devleti kısmen kendisi devralıp, kısmen de onun eski sahipleriyle uzlaşma yapınca, yine bunun gibi, ideolojik meslekleri kendi eti kemiği olarak kabullenince ve onları her yerde kendisi için işlev görür duruma getirince, ... gerçek üretici emekçiler kendisine başkaldırınca ve hatta ona başkalarının endüstrisi temelinde yaşadığını söyleyince ... ortaya yeni bir durum çıkar ve burjuvazi, önceki bir aşamada kendisinin eleştirdiği ve karşısında savaş verdiği şeyi kendi açısından, ekonomik olarak haklı göstermeye çalışır." (K.Marks, *Artık-Değer Teorileri*, Ing. basım, c.1, s.300-301)

Başka bir deyişle, burjuvazi egemenliği ele alınca eskiden savunduğu "ucuz devlet" fikrinden vazgeçiyor. Bununla da kalmayıp, işçi sınıfının suçlamaları karşısında, devlet harcamalarını haklı göstermek (hem de, ev hizmetçileriyle aynı kategoride sayılmaktan alınan büyükbaşları teselli etmek) için devlette çalışanların "üretici emekçi" olduğunu bile iddia etmeye kalkışıyor.

Devrimciliğiyle birlikte bilimselliğini de yitiren burjuvazi istediği kadar iddia etsin, devlet çalışanlarının kapitalizm açısından üretici olamayacağını biliyoruz. Peki başka açılardan bunların burjuva egemenliğinin ilk dönemindeki kimliği hakkında ne söyleyebiliriz?

Burjuvazi devletin eski sahipleriyle bir uzlaşma yapmış. Demek ki ilk devlette çalışanlardan bazıları doğrudan aristokrasinin adamlarıymış. Burjuvazi devletin belli alanlarında çalışma hakkını aristokrasiye ödün olarak vermiş. Mutlaka bunlara yüksek miktarda bir para da bağlamıştır.

Öte yandan burjuvazi devleti kısmen de kendisi üstlenmiş. Bu işi nasıl yürütecek?

Yukarıda Marks ideolojik mesleklerden, burjuvazinin bunları devralıp, kendisi için işlev görür duruma getirmesinden söz ediyor. Burada "ideolojik" sıfatı birbiriyle bağlı iki anlamda birden kullanılmaktadır.

Biri, düzenin sakat toplumsal ilişkilerinden, egemen sınıfın bunları bir çıkarlar bütünü olarak yansıtan ideolojisinden kaynaklanan meslekler anlamında. Ötekisi, sonuçları yine düzene yarayan düşünsel işler, yani kafa işleriyle ilgili meslekler anlamında.

İdeolojik meslekler devlet aygıtının dışında da vardır. Burada yalnızca devlet aygıtının çerçevesi içinde düşünür-

sek, diyebiliriz ki, hakiminden tapu memuruna, polisinden subayına kadar bütün bürokrasi bu tür meslekler içine girer.

Yani, devlet aygıtında eski düzenin, aristokrasinin adamları (ki bunları da henüz burjuvalaşmamış ideolojik meslek sahipleri sayabiliriz) ve burjuvazinin eski düzenden devraldığı, artık onun çıkarına işlev gören ideolojik meslek sahipleri çalışmaktadır.

Başlarda kapitalizm henüz tüm toplumu ahtapot gibi sarmamış, herşey daha otomatikman kapitalizm yararına sonuç verir duruma gelmemiştir. Bu nedenle burjuvazi devlet aygıtının kendi üstlendiği parçasında yürüyen çalışmanın kendi çıkarları yönünde olmasını çeşitli yollardan garantilemek zorundadır.

Bu yollardan biri her işin tepe kadrolarını sağlam tutmaktır. Tepelere, burjuva gibi yaşayan, burjuva gibi düşünen kadrolar getirmektir. Öyle de yapılır. Tepedeki kadrolar kendileri fiilen sermayedar olmamakla birlikte, çıkar bağlarıyla, yaşam düzeyiyle , ideolojik bakışıyla vb. sermaye sınıfıyla özdeşleştirilir.

Burjuva sınıfı içinde, yalnızca başlarda değil, her zaman için geçerli bir işbölümü söz konusudur. Sınıfın bir parçası devlet aygıtındaki işleri yönetir.

İdeolojik meslektekilerin büyük çoğunluğu, eski düzende bazı işleri en iyi bilenler olarak o düzenin egemen sınıfına çalışan, sınırlı sayıda ve ayrıcalıklı bir tabaka oluşturuyordu. Bu tabakaya burjuvazi de muhtaçtır. Kendi çıkarlarını garantilemek için ilk başlarda bu ayrıcalıkları o da tanır. Bu tabakaya en azından küçük burjuvaca bir konum sağlar.

İdeolojik meslektekilerin belki kötü koşullarda yaşayan bir kesimi de vardı. Ama başlarda bunlar dikkate alınmayacak kadar küçük bir azınlıktı. Asıl belirleyici olan ayrıcalıklılardı.

Dolayısıyla ilk başlarda devlet aygıtında çalışan ideolojik meslek sahiplerini aristokrasinin adamlarını dışarda tutarak şöyle tasnifleyebiliriz: Yönetim katlarında doğrudan burjuva kadrolar, öteki katlarda ise derece derece hepsi ayrıcalıklı, en azından küçük burjuvaca bir yaşam sürdürebilen genişçe bir kesim. Bir de belki, kötü koşullarda yaşayan küçük bir kesim.

Bunların dışında, devlet aygıtında, ideolojik meslek sahibi denemeyecek, çünkü bu işi meslek olarak yapmayan geçici erler vardı. Bunlar devlet memuru değillerdi.

Buraya dek yapılan dökümden çıktığı gibi eskiden devlet memurları, aristokratlardan, burjuvalardan, en geniş olarak da küçük burjuvalardan oluşan bir kesimdi. Toplumsal gelişmenin yönü doğrultusunda, kısa süre içinde aristokratlar da burjuvalaştı. Kaldı burjuva yöneticiler ve yaygın bir küçük burjuva taban.

Paris Komünü devlet memurlarının bu ayrıcalıklı konumuna karşı da savaş açtı. Bir yandan orduyu polisi dağıtıp, tüm memurları seçimli yaparken, öte yandan memur maaşlarını işçi ücretleri düzeyine indirdi. Çünkü bu, memurların işçileşmesi açısından önemliydi.

Değişim

Marks Paris Komününü anlatırken bir yerde şöyle diyor:

"Modern endüstrinin ilerlemesi sermaye ve emek arasındaki sınıf uzlaşmazlığı hangi hızda geliştiriyor, genişletiyor, yoğunlaştırıyorsa, aynı hızda, devlet erki de giderek daha çok, sermayenin emek üzerindeki ulusal erki, toplumu köleleştirmek için örgütlenmiş bir kamu gücü, sınıf despotluğu makinası karakteri alır." (K.Marks, Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar*, üç ciltlik, Ingilizce basım, c.2, s.218)

Hatırlatmadan geçmeyelim ki resmilerin bugün hararetle savundukları ulusallık işte bu tür bir ulusallıktır. Sermayenin emek üzerinde ulusal erkidir.

Sermaye ile emek arasındaki sınıf uzlaşmazlığı gelişip, genişleyip, yoğunlaştıkça, devlet de giderek, emeğe karşı bir sınıf despotluğu makinası karakterini alır. Sanıyor muyuz ki, bu makina aynı despotluğu kendi içinde uygulamadan, kendi içindeki emeği köleleştirmeden edebilir?

"Gelir karşılığı hizmet" başlığı altında, özel hizmetçilerin emeğin burjuva örgütlenmesi olan ücretli emek içinde nasıl yer aldıklarını anlatmıştık. Kamu hizmetleri alanında da kapitalizm çoğunluğu ücretli emek içinde örgütlemeye geçer.

Burjuvazi çeşitli nedenlerle "ucuz devlet" fikrinden vazgeçmiş, pahalı devleti baştan kabul etmiştir. Ancak işçi sınıfı güçlendikçe, birçok toplumsal istem öne sürdükçe, pahalı devlet iyiçe pahalılaşır.

İşçi sınıfının bu istemleri temelinde, resmilerin bugün hararetle savundukları bugün burjuva devletinin eskiye ek olarak, merkezi ya da yerel düzeylerde çeşitli hizmet bölümleri vardır. Buralarda çok sayıda insan çalışmaktadır.

Öte yandan işçi sınıfının güçlenmesiyle, toplumda sınıf çelişkilerinin derinleşmesiyle burjuvazinin savunma harcamaları da kat kat artar. Bununla bağlı olarak, "vatan hizmeti" safsatasıyla karın tokluğuna yürütülen askerlik işi burjuvazi için ciddi bir güvensizlik kaynağı oluşturur. Bu vb. nedenlerle profesyonel orduya geçiş bir noktada zorunlu olur.

Artık tarihsel olarak gerekliliğini yitiren burjuvazinin, buna rağmen başta kalması ona çok pahalıya patlamaya başlar. Kapitalizm "ucuz devlet" fikrinden vazgeçmiştir ama bu demek değildir ki pahalı devleti olabildiğince ucuzlatmaya çalışmayacak.

Bunun için, gelişmenin belli bir noktasında devlete şirket gözüyle bakma eğilimi egemen olur. "Sosyal devlet" adı altında sigortacılıktan kâr etmeye çalışılır. Verimsiz harcamalar kısılır. Harcamalarda verim ölçütü öne çıkarılır.

Kapitalizmde verimin en baş ve belirleyici ölçütü sömürüdür. Geniş bir memur yığınını fiilen ücretli emekçiye dönüştürerek kapitalizm, daha çok emek karşılığında daha az harcama yapmış olur. Bunun önünde hiçbir engel yoktur.

Kapitalizm geliştikçe pazara bol işgücü çıkar. Bir yandan devlet işlerinde de işbölümünün artması, bu işleri ortalama vasıfta işgücünün yapabileceği düzeye indirirken, öte yandan eğitimin yaygınlaşması, işgücünün ortalama düzeyini yükseltir. Böylece devlet memurlarının, eskiden olduğu gibi az bulunurluğu, dolayısıyla ayrıcalıklarının nesnel temeli ortadan kalkar.

Süreç içinde, devlet çalışanlarının yapısı değişir. Üst yönetim katlarında yine burjuva bir yönetici kadro, orta katlarda ve bazı önemli parçalarda yaşam biçimiyle, bakış açısıyla küçük burjuva bir kesim, en altta, en geniş olarak ise ücretli emekçi "memurlar". Bu "memurlar" işçi değil midir?

Bunlar üretim aracı sahibi değillerdir. Toplumsal zenginlikten işgüçlerini satarak, harcadıkları emeğin değil işgüçlerinin karşılığı kadar pay alırlar. Dolayısıyla onlar da sömürülürler.

Bu memurların durumu iki sorunun yanıtlanmasını gerektiriyor. Birincisi bunların ücretlerinin kamu gelirinden çıkıyor olmasına ilişkindir. İkincisi de bunların emeğin toplumsal örgütlenmesinde tutukları yere ilişkindir.

Birinci sorunun yanıtı "gelir karşılığı hizmet" bölümünde söylenenlerle benzer yanlar da, bazı farklılıklar da taşımaktadır.

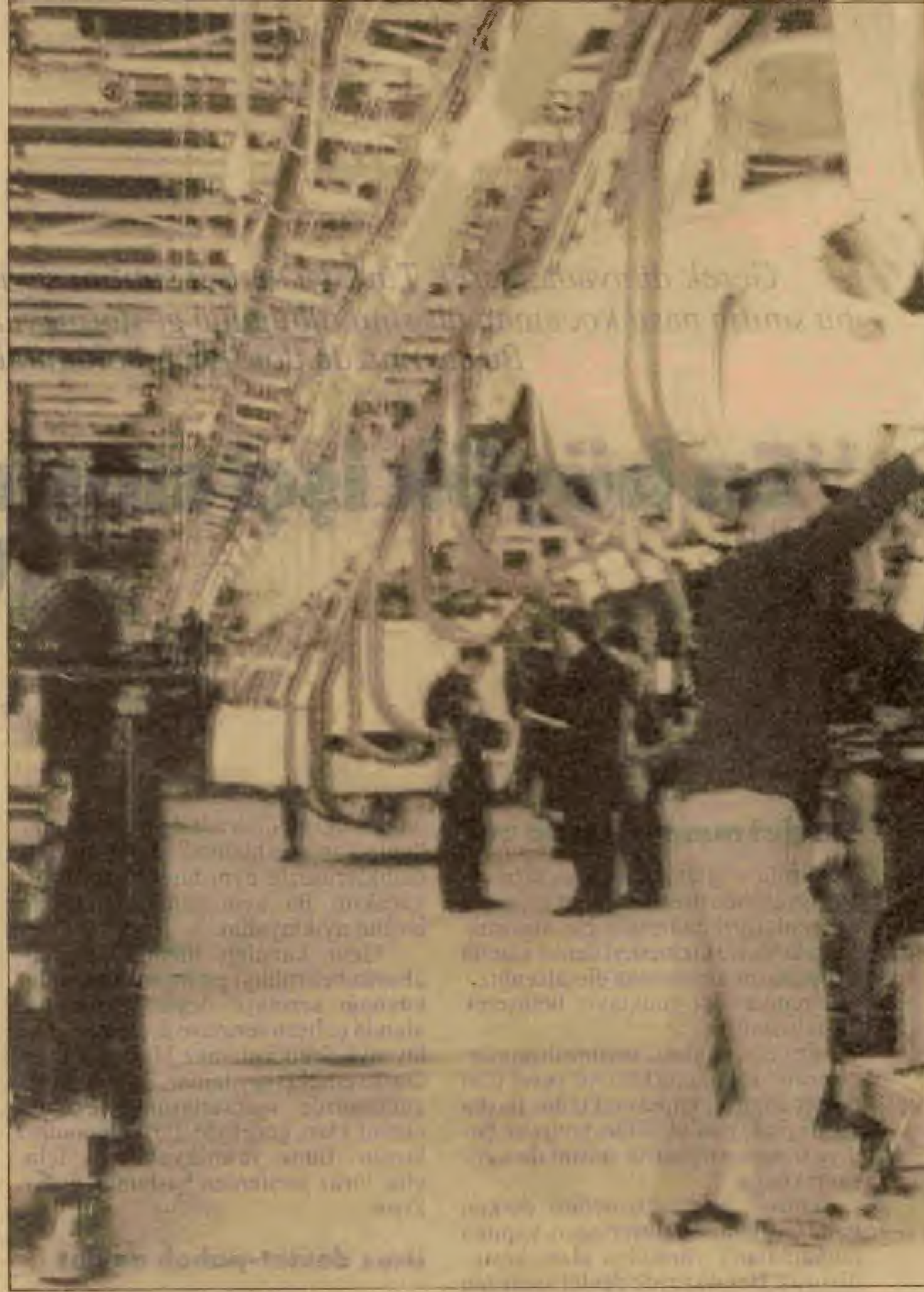
Ödeme sermayeden değil gelirden yapıldığı zaman, ödeyenle ödenen arasında doğrudan bir sömürü ilişkisi söz konusu değildir. Ancak, işgücünü satarak geçinen emekçi, kendisini ücretli emek içinde örgütleyen sistemle, sınıfla sömürü ilişkisi içindedir

Özel hizmetler için bu durumun emek sermaye çelişkisini gizleyici sonucundan söz etmiştik. Kamu hizmetleri alanında bu sonuç çok daha önemsiz boyutlardadır. Marks'ın Paris Komününden sonra belirttiği şu olgu bunun nedenini açıklamaktadır:

"Sınıf egemenliği artık kendini ulusal üniforma içinde gizleyemiyor..." (K. Marks, *agy*, c 2, s.240)

Özel hizmetlerde ücretli emekçi, çoğu zaman kendisi tek kişi olarak, günlük yaşamda örneğin bir aileyle yüz yüzedir. Bu aile sistemi temsil edebilir ya da etmeyebilir. Kamu hizmetlerinde ise hem emekçi tek değildir, hem de devlet sınıf egemenliğini temsil etmektedir ve bu durum artık gizlenememektedir. Dolayısıyla kamu hizmetlerinde emek sermaye çelişkisinin derinlerde gizli kalması hiç de o kadar kolay değildir.

Öte yandan devlet kapitalist yeniden üretim sürecinin her açıdan ve giderek artan ölçüde içinde, hatta yer

yer başındadır. Yani kapitalizm dışı bir gelirin kapitalizm dışı bir alanda ödeme için kullanılması da söz konusu değildir

Birinci soru için yanıt, ücretli "memurlar"ın işçi olduğu yönündedir. Bu memurların emeğin toplumsal örgütlenmesinde tuttukları yere ilişkin olan ikinci soruya gelirsek.

Bu memurlar kendileri işgüçlerini satarak, fiilen ücretli emekçi olarak çalışmaktadırlar Bu açıdan hiç kuşkusuz emeğin toplumsal örgütlenmesinde ucretli emek içinde yer almaktadırlar. Kuşku şuradan çıkabilir ki içinde çalıştıkları aygıt emeği

köleleştirme, emeğe karşı sınıf despotluğu yapma aygıtıdır. Böyle bir aygıtın çalışanları olarak emeğin toplumsal örgütlenmesinde nerede olduklarını söyleyeceğiz?

Bir sonraki bölümde daha iyi göreceğiz ki Marks, devletin toplum çapındaki işlevine benzer işlevleri bulunan menejerleri ve ustabaşıları, eğer kendileri ücretli emekçi olarak çalışıyorlarsa, endüstri ordusunun yani işçi sınıfının içine katıyor.

İşçi sınıfı açısından ters, sakat, zararlı, pis vb. birçok işi de kapitalizm işçi sınıfına yaptırıyor. İşçi sınıfının kendisi kapitalizmin ürünüdür. İşçi sınıfının kapsamını belirlerken öznel ölçütlerle değil, kapitalizmin nesnel verileri temelinde karar vermek gereklidir. Dolayısıyla söz konusu memurlar da işçi sınıfı kapsamındadır.

Ancak yukarıda sorduğumuz soru, bu kesimin işçi sınıfının nasıl bir kesimi olduğunu anlamak açısından önemlidir. Nitekim Marks, menejerleri ve ustabaşılarını endüstri ordusunun içinde ele alırken, onların bu ordunun subayları, çavuşları olduklarını da belirtiyor.

İşi emeğe karşı sınıf despotluğu yapmak olan bir aygıttaki ücretli emekçiler, açıktır ki, işçi aristokrasisi olmaya nesnel olarak bir yatkınlık taşırlar. Burjuvazi emperyalistleşir, böylece eli bollaşırsa, bu kesimi kolayca aristokratlaştırabilir.

Bu kesim içinde özel bir ayrım daha yapmak gereklidir.

Devletin ordu, polis gibi özellikle baskıcı bölümlerinde çalışanlar, ücretli emekçi olarak çalışsalar da, işçi aristokrasisi olmasalar da, nesnel konumları gereği toplumsal düzeyde son ana kadar işçi aristokrasisi gibi davranırlar. Burjuvazinin bu yönde sürekli baskısı altındadırlar. Kaldı ki burjuvazi bu bölümde çalışanların çoğunluğunu ücretli işçi konumunda zaten tutmamaktadır.

Bütün bunları bilelim, ama yaşamın verisel olarak gösterdiklerine yüz çevirmeyelim. Birçok kapitalist ülkede memurlar çoktan sendikalaşmış, grevler bile yapmıştır. Fransa'da, İtalya'da vb. askerlerin sendikalaşması epey tartışılmıştır. Artık kapitalist dünyada devlet memurlarının büyük çoğunluğu işçi sınıfına katılmıştır.

Türkiye'de de memurların sendikalaşması aynı nedenle gündemdedir. Burjuvazi işçileri kağıt üzerinde memur statüsüne geçirmeye çalışadursun, yaşam memurların çoğunluğunu işçi statüsüne çoktan geçirmiştir.

Menejerler ve ustabaşılar

Bundan önce, "kollektif emekçi - üretici emek" başlığı altında, menejerlerin rolüne değineceğimizi belirtmiştik. Burada menejerlerin ve ustabaşılarının rolüne, sınıfsal konumuna bakacağız.

Önce konuya ilişkin olarak Marks'ın genel yaklaşımını, kendi döneminde yaptığı değerlendirmeleri aynen onun yaptığı vurgu ile aktaracağız. Sonra, konunun bazı önemli yanlarına, bugünkü durumun ne olduğuna bakacağız.

Genel yaklaşım

Marks, kapitalist basit kooperasyonu anlatırken şöyle diyor:

"Eğer, üretim sürecinin ... kendi ikili doğası (bir yanda emek süreci, öte yanda artık-değer yaratma süreci olması -*İ.S.*) nedeniyle kapitalistin denetimi de özde iki yanlıysa, o zaman bu denetim biçim olarak despotçadır. Kooperasyon ölçeklerini genişlettikçe, bu despotluk kendine özgü biçimler alır. ... Kapitalist, tekil işçilerin ve işçi guruplarının doğrudan ve sürekli denetimi işini özel bir tür ücretli emekçiye devreder. Bir kapitalistin kumandasında, işçilerden oluşan bir endüstri ordusu, gerçek bir ordu gibi, iş yapılırken kapitalist adına kumanda edecek subaylar (menejerler) ve çavuşlar (ustabaşıları, kalfalar) gerektirir." (K.Marks, *Kapital*, c.1, s.331-332)

Burada Marks, menejerlerin, ustabaşılarının ücretli emekçi olduğunu açıkça söylüyor. Endüstri ordusunun kumandanı kapitalist, ama kendisi işçilerden oluşuyor. Ama bu işçilerin bir kısmı iş yapılırken kapitalist adına kumanda ediyorlar.

Marks, aynı olguyu, kapitalist fabrikaya ilişkin olarak da şöyle dile getirmiş:

"Emek araçlarının yeknesak hareketine işçinin teknik olarak bağımlı kılınması ve çalışanların, her cinsten ve her yaştan bireylerden oluşan gövdesinin bu özgül bileşimi, baraka disiplinine yol açar. Baraka disiplini fabrikada eksiksiz bir sistem durumuna yükseltilmiştir ve daha önce sözü edilen (bundan bir önceki alıntı kastediliyor - *İ.S.*) denetim emeğini tam olarak geliştirerek, böylece çalışanları işi yapanlar ve denetleyenler diye, bir endüstri ordusunun erleri ve çavuşları olarak böler." (K.Marks, *agy*, c.1, s.423-424)

Kapitalizmin başlangıç noktası olan basit kooperasyonla birlikte, endüstri ordusunun emir komuta zinciri oluşuyor. Kapitalizm geliştikçe denetim emeğini de geliştiriyor. Fabrika aşamasında denetim, eksiksiz bir sistem durumuna getiriliyor. Komutanı hariç tümü işçilerden oluşan endüstri ordusu içinde er ve çavuş ayrımı bir sistem olarak yerleştiriliyor.

Fabrika aşamasının sonrasını yine Marks'tan okuyalım. Anonim şirketlerin kuruluşuna değinirken Marks, bunun sonuçlarını şöyle anlatmış:

"1.Üretimin ve işletmelerin ölçeğinin muazzam genişlemesi. Bu, tekil sermayeler için olanaksızdı. ...

"2....Sermaye burada, özel sermayeden farklı olarak, doğrudan toplumsal sermaye ... biçimini ve onun girişimleri de, özel girişimlerden farklı olarak toplumsal girişimler biçimini alır. Bu, kapitalist üretimin kendi çerçevesi içinde özel mülkiyet olarak sermayenin kaldırılmasıdır.

"3.Fiilen çalışan kapitalistin, başkalarının sermayesini yöneten salt bir menejere, sermaye sahibinin ise salt bir sahibe dönüşmesi. ... Sermaye ... artık fiili üretim sürecindeki işlevden tamamen kopuktur, bunun gibi, menejerin kişisinde bu işlev de sermaye sahipliğinden kopuktur." (K.Marks, *agy*, c.3, s.436)

Emperyalizm olgusunu öngören bu çok önemli sözleriyle Marks, aynı zamanda şunu demiş oluyor ki, kapitalist, artık endüstri ordusunun komutanı bile değildir. Özel sermaye toplumsal sermaye biçimini almıştır. Endüstri ordusu yine kapitalizm için çalışıyor. Ama kapitalizm o kadar gereksiz olmuş ki, bu çalışma, başında kapitalist olmadan yürüyor. Kapitalizm komutanlığı bile sermaye sahipliği ile kopuk olan menejere bırakma eğilimi gösteriyor.

Bunun bir sonucunu Marks şöyle açıklamış:

"Böylece kâr ... başkalarının artık-emeğine, üretim araçlarının sermayeye dönüştürülmesinden, yani bunların fiili üretici karşısında yabancılaşmasından, başkasının malı olarak, menejerden en alttaki gündelikçi emekçiye kadar üretimde fiilen çalışan her bireyle zıtlık içinde olmasından doğan salt bir el koyma olarak görünüyor." (K.Marks, *agy*, c.3, s.437)

Yani üretim araçları kapitalizmin malı olduğu için, sırf bu nedenle, kapitalizm başkalarının artık-emeğine el koyuyor. Kârın içyüzünün bu el koyma olduğu artık görünüyor. Burada açıkça söylendiği gibi, "menejerden, en alttaki gündelikçi emekçiye kadar" tüm endüstri ordusu, üretim araçlarının sermaye kimliğiyle zıtlık içindedir.

Çok açıktır ki Marks emek sermaye çelişkisinde menejeri emek içinde, yani işçi sınıfı içinde görüyor. Bir yandan onun endüstri ordusunun erlerinden farklı özelliklerini ve böylece onun nasıl bir işçi olabileceğini belirliyor. Ama öte yandan, kapitalist üretim sürecinin denetiminin sermaye sahipliğinden kopma eğiliminin komünizmin habercisi olduğunu söylüyor.

"Anonim şirketlerde işlev sermaye sahipliğinden tamamen kopuktur, dolayısıyla emek de üretim araçları sahipliğinden ve artık-emekten tamamen kopuktur. Kapitalist üretimin sonul gelişmesinin bu sonucu, sermayenin üreticilerin mülkiyetine , ama artık bireysel üreticilerin özel mülkiyeti olarak değil de birleşik üreticilerin mülkiyeti olarak, düpedüz toplumsal mülkiyet olarak yeniden geçirilmesine doğru gerekli bir geçiş aşamasıdır. Öte yandan anonim şirket, üretim sürecinde hâlâ kapitalist mülkiyetle bağlı kalan tüm işlevlerin, salt birleşik üreticilerin işlevlerine, toplumsal işlevlere dönüştürülmesine doğru bir geçiştir." (K.Marks, *agy*, c.3, s.437)

Anonim şirketlerde sermaye üretim araçlarının sahibidir ve artık-emeğe el koyar ama baştan sona endüstri ordusunun çalışması, sermaye sahipliğinden artık tamamen kopuktur. Kapitalist üretim süreci, yalnızca mülkiyet bağıyla kapitalizme bağlıdır. Bu komünizmin habercisidir, komünizme giden yolda gerekli bir geçiştir!

Çeşitli yanlar

Buraya kadar Marks'ın menejerler ve ustabaşıları konusuna genel yaklaşımını aktarmaya çalıştık. Bunu yaparken konunun gerekli birçok ayrıntısına hiç değinmedik. Şimdi bunlara bakalım.

Marks'ın menejerleri ve ustabaşılarını (artık bu ikisi için genel olarak menejerlik sözünü kullanacağız) işçi sınıfı içinde gördüğünü belirttik. Öyleyse menejer sıfatını taşıyan herkesi işçi mi sayacağız? Hayır.

Emeğin burjuva toplumsal örgütlenmesi ücretli emektir. Yukarıda, menejerlerin de ücretli emekçi olduğunu aktardık. Bu aynı zamanda şu demektir ki, yalnızca ücretli emekçi olan menejerler işçidir.

Menejerlik denen işgücüne ve menejerlerin ücretine ilişkin olarak Marks şunları söylüyor:

"Kapitalist üretim biçimi işleri öyle bir noktaya getirmiştir ki, sermaye sahipliğinden tamamen kopmuş olan denetim işi her zaman hazır bulunabilir. ...

"(...)

"Eğer, üretim sürecinin ... kendi ikili doğası nedeniyle kapitalistin denetimi de özde iki yanlıysa, o zaman bu denetim biçim olarak despotçadır. Kooperasyon ölçeklerini genişlettikçe, bu despotluk kendine özgü biçimler alır... Kapitalist, tekil işçilerin ve işçi guruplarının doğrudan ve sürekli denetimi işini özel bir tür ücretli emekçiye devreder. Bir kapitalistin kumandasında, işçilerden oluşan bir endüstri ordusu, gerçek bir ordu gibi, iş yapılırken kapitalist adına kumanda edecek subaylar (menejerler) ve çavuşlar (ustabaşıları, kalfalar) gerektirir."

"...Denetim için ücretler, bir yandan, aynen başka herhangi bir ücret gibi, kalabalık bir endüstriyel ve ticari menejerler sınıfının (toplumsal sınıf anlamında değil, kesim, gurup anlamında - *İ.S.*) gelişmesiyle belirli düzeyini ve belirli pazar fiyatını bulurken, öte yandan, vasıflı emek için tüm ücretler gibi, özel yetiştirilmiş işgücünün üretim maliyetini azaltan genel gelişmeyle birlikte giderek daha çok düştü." (K.Marks, *agy*, c.3, s.386,389)

Görüldüğü gibi, menejerler kalabalık bir kesim oluşturunca, başka herhangi bir işgücü gibi onların işgücü de, belli bir pazar fiyatı buluyor. Öte yandan vasıflı emeğin her alanda başına gelen onların da başına geliyor. Genel gelişmeyle, eğitim vb. yaygınlaştıkça, vasıflı işgücünün üretim maliyeti, dolayısıyla da ücretleri düşüyor.

Ücretli emekçi olan menejerlerin durumunu Marks böyle özetliyor. Ama günümüzde durum nedir? Bütün menejerler ücretli işçi mi? Ücretli emekçi durumunda olmayan menejerler de yok mu? Var.

Bir kez, sahte menejerler var. Marks anonim şirketlerde bir sahtekarlığın geliştirildiğini ta o zaman belirtiyor. Menejerlikle ilgisi olmayan kişilerin, şirketlerin yönetim kurullarına, gerçek menejerlerin üstüne getirildiğini, hiçbir iş yapmadan maaş alarak bunların hissedarları soyduğunu söylüyor. (K.Marks, *agy*, c.3, s.389)

Bugün Türkiye'de bu, bütün emekli generaller için neredeyse bir kuraldır. Yalnız Türkiye'de değil bütün kapitalist ülkelerde de uygulanmaktadır. Elbet bunları işçi sayacak değiliz.

Sonra, kapitalizmde, emperyalizmde, endüstri ordusunun kumandasını ücretli emekçi olan menejerlere bırakma eğilimi olduğu gibi, bundan duyulan ölesiye korku da var. Tepe menejerlerin şirketlere hissedar yapılması, işgücü değerinin çok üstünde "ücret" alması vb., ya da menejerlikle sahipliğin aynı elde tutulması sık rastlanan olgulardır. Böyle durumlarda da menejerlerin işçi mişçi sayılmayacağı açıktır.

Nitekim günümüzde tepe menejerlerin hemen tümü burjuvaziyle bütünleşmiş, ortada küçük burjuva bir kesim oluşmuştur. Ama altta geniş bir kesim vardır, bunlar ücretli emekçidir ve ücretli emekçi olan menejerler de işçidir.

Peki bunlar nasıl işçidir? Bu soruyu, önce üretici emek açısından yanıtlayalım.

Bir kez, sorudan da anlaşıldığı gibi, menejerle kapitalist aynı kişiyse soru geçerli değildir. Bu kişi menejer olarak artık-değer yaratsa da, kapitalist olarak bunu geri aldığı için, bu, artık-değer olmaz. Öte yandan işçi olmayan menejer de artık-değer yaratmaz. Dolayısıyla üretici emek konusu kalmaz.

İkincisi, üretici olmayan bir alanda, örneğin ticarette çalışan bir menejer, ücretli emekçi de olsa, çalıştığı alanda artık-değer yaratılmadığı için, üretici emekçi olamaz.

Bunları akılda tutarak yanıta geçelim. Denetim ve menejerlik emeğine ilişkin olarak Marks şöyle diyor:

"Nerede doğrudan üretim süreci bağımsız üreticilerin birbirinden yalıtlanmış emeği biçimini değil de birleşik bir toplumsal süreç biçimini alırsa, orada denetim ve menejerlik emeği doğal olarak gereklidir. Ancak bunun ikili bir doğası vardır.

"Bir yandan, çok bireyin birarada katıldığı her emek, sürecin eşgüdümünü ve birliğini sağlayacak emredici bir irade ve parçasal operasyonlar için değil işyerinin tüm çalışması için geçerli, orkestra şefininkine çok benzer işlevler gerektirir. Bu, her birleşik üretim biçiminde yerine getirilmesi gereken üretici bir iştir.

"Öte yandan, ... bu denetim işi, doğrudan üretici olarak emekçiyle üretim araçları sahibi arasında zıtlığa dayanan bütün üretim biçimlerinde zorunlu olarak doğar. Dolayısıyla köleci sistemde doruk noktasına ulaşır. Ama kapitalist üretim biçiminde de kaçınılmazdır çünkü ondaki üretim süreci aynı zamanda kapitalistin, (işçinin - *İ.S.*) işgücünü tükettiği bir süreçtir.

"(...)

"Bir zıtlıktan, sermayenin emek üzerindeki egemenliğinden doğan ve dolayısıyla kapitalist üretim biçimi gibi, sınıf çelişkilerine dayanan tüm üretim biçimlerinde bulunan denetim ve menejerlik emeği, her birleşik toplumsal emeğin bireylere özel görevleri olarak verdiği üretici işlevlerle, kapitalist sistem altında da doğrudan ve ayrılmazcasına bağlıdır." (K.Marks, *agy*, c.3, s.383-386)

Burada Marks, denetim ve menejerlik emeğinin ikili doğasını anlatıyor. Emek süreci çok sayıda insanın katılımıyla yürür düzeye gelmişse, denetim ve menejerlik işi emek süreci açısından gerekli bir iştir. Ama sınıf çelişkilerine dayanan sömürücü üretim biçimlerinde gereklilik yalnızca bundan kaynaklanmaz. Bu üretim biçimlerinde denetim ve menejerlik, aynı zamanda egemen sınıfın sömürüsünü sürdürmesi için de bir "gereklilik"tir.

Kapitalizmde verimin en baş ve belirleyici ölçütü sömürüdür. Geniş bir memur yığınını fiilen ücretli emekçiye dönüştürerek kapitalizm, daha çok emek karşılığında daha az harcama yapmış olur... Süreç içinde, devlet çalışanlarının yapısı değişir. Üst yönetim katlarında yine burjuva bir yönetici kadro, orta katlarda ve bazı önemli parçalarda yaşam biçimiyle, bakış açısıyla küçük burjuva bir kesim, en altta, en geniş olarak ise ücretli emekçi "memurlar". Bu memurlar işçi değil midir?

Denetim ve menejerlik işinin bu ikili doğasını kapitalizmde de görüyoruz. Menejer, hem üretici olan, hem üretici olmayan işlevleri birarada barındırıyor.

Menejer, bir yanıyla üretici emekçi çünkü kol emeği harcamasa da artık-değer üretimine o da katkı yapıyor. Nitekim Marks, menejerin üretici yanını ayrıca da vurgulamıştır. (K. Marks, *Artık-Değer Teorileri*, İng. basım, c.1, s.156-157, 411) Bu yanıyla menejer kollektif emekçinin içindedir. Öteki yanıyla üretici değil çünkü aynı zamanda toplumsal sistemin düşman sınıflara dayanmasından kaynaklanan (bu yanıyla devlet memurlarını ele alırken değindiğimiz "ideolojik meslekler"e benzer) bir iş yapıyor.

Bu söylenenlerle de bağlı olarak, menejer nasıl işçidir sorusunu şimdi de başka bir açıdan yanıtlayalım.

Gerçekte yukarıda Marks bu sorunun yanıtını verdi. Menejerlerin, endüstri ordusunun subayları, çavuşları olduğunu söyledi. Bu temelde, bir önceki alt bölümde devlet memurlarına ilişkin olarak söylediklerimizin bir bölümü menejerler için de geçerlidir.

Açıktır ki, ücretli emekçi olan menejerler de işçi aristokrasisi olmaya nesnel olarak bir yatkınlık taşırlar. Burjuvazi emperyalistleşir böylece eli bollaşırsa, bu kesimi kolayca aristokratlaştırabilir.

Menejerler ne tür işçiler olursa olsun, yine de Marks'ın komünizmin habercisi olarak değerlendirdiği bir olguyu, endüstri ordusunun komutanlığının da artık işçilerin eline geçmekte oluşunu vurgulamak gereklidir.

Kapitalizm altında işçi sınıfının kendi ürettiği makinalar işçi sınıfının karşısına sermaye olarak, düşman konumda çıkar. Bu nedenle işçilerin düzene ilk tepkileri makinalara yönelmiştir.

Aynen bunun gibi, kapitalizmin işçi sınıfını endüstri ordusu olarak örgütleyiş biçimi de sınıfın karşısına düşman sermaye konumunda çıkar. Bunun tepkisini de menejerler toplar.

İşçi sınıfı açısından burjuva kuyrukçuluğu ihanetse, yığın kuyrukçuluğu da en azından işe yaramaz bir harekettir. İşçi sınıfının bilimsel bilgiye, gerçeğe ve doğruya ihtiyacı vardır. Sovyetler Birliği bu alandaki görevini menejerler konusunda da yapmamıştır.

Milyonerler ve Menejerler diye, S.Menşikov'un yazdığı bir Sovyet kitabı var. Kitap verisel açıdan oldukça zengin. Belli ki yazar iyi bir araştırmacı. Ancak Marksizm Lenin'in ölümünden sonra Sovyetler'de herhalde anlaşılamamış!

Böyle ortacı, böyle korkak bir "bilimsel" yaklaşım görülmemiştir. Menejerler hakkında koca kitap yazılıyor, ama içine yalnızca tepe menejerler hakkında ve yüzde yüz doğru olduğu sanılan değerlendirmeler katılıyor. Böyle bir yaklaşımla yüzde yüz doğru sanılanların bile bazıları doğru olmadığı gibi, Marks'ın çoktan yazdığı birçok doğru da eksik bırakılıyor.

Sorun çıkarırsa nasıl çözeceklerini bilmedikleri nükleer santralları "korkusuzca" kullanıp, ondan sonra bilimsel araştırmada böylesine korkak davranmak en azından ciddi bir tutarsızlıktır.

Sovyetler Birliği, bu titrek "bilimsel" yaklaşımı yüzünden bugün inançsızlıktan kıvranmakta, kendini en güçlü silahlardan kendi eliyle yoksun bırakırken, her alanda burjuvaziyle ortaklık aramaktadır.

Şimdi kafa kol emeğine, bu alanda çalışanların konumuna bakacağız.

(Devam edecek)

(Baştarafı 6. sayfada)
- İyi plan yapamamak yüzünden hem zaman sıkıntısı çekmek, hem de boşa zaman harcamak.
- Örgüt yaşamında yanlış anlama, kırgınlık gibi sorunları hızla çözümlememek.
- Yoldaşların rızası temelinde otorite kazanmaya yeterince dikkat etmemek, bu nedenle ya disiplini dayatmada ikircim, ya da bürokratik disiplin uygulamak.
- Ekibi sürükleyici olmada eksiklik.
- Odaklaşmada eksiklik.

Değerlendirme sürecinde:
- Eleştiriye fazla vurgu, övgüyü yeterince kullanmamak.
- Değerlendirme sürecini yoldaşların yetişmesinde bir araç olarak kullanmamak.

Hedef ve öncelik belirlemede:
- İnsan kazanmayı yeterince vurgulamamak.
- "Kim parti üyesi olabilir" sorusunda ortak bakış olmadığını farketmemek ve tedbir almamak.
- Geçen yılın stratejik önceliklerini çalışmalar içinde kaybetmek.

Alanların önem/verim dengesine dikkat etmeden hedef belirlemede:
- Kadroyu yakından tanımamak, ona gerektiğinden daha az değer vermek.
- Başka alanların sorunlarına duyarsızlık.
- Eğitime ve ideolojik çalışmaya yeterince vurgu yapmamak.

3.Yayın:
- Şimdiki örgüt bağı uygun değil.
- Kadrosu yetersiz.
- Çıkış süreci kollektif değil:
  a. Liderlik yazı yazmıyor.
  b. İşe/eyleme katılan yoldaşların ilgili yazıyı yazması eksik.
  c. Sempatizanlardan yazı alma girişimi yok.
  d. Yazı kurulu çalışması yok.
- Yığın çalışmasından gelen bilgiyle beslenmesi zayıf.
- Rakip yerel yayındaki karşıt görüşlere cevap eksik.
- Zaman sınırlı, çalışma eksik, çıkış gecikmeli.
- Redaksiyon siyaseti ve ilkeleri açıkça belirlenmiş değil.
- Yerel sorunlarla ilgili bilgilendirici, araştırmaya dayanan yazılar, fabrika haberleri eksik.
- Yabancı dil bölümü gereksinimler gözönüne alınarak yazılmıyor.

4. Kadrolar:
- Legal ve illegal örgütlerin gelişme düzeyine ve potansiyeline göre kadro sayısı az.
- Fabrikada çalışan işçi üye oranı düşük.
- Kadronun çalışma ortamına uygunluğu yetersiz.
- İşe ve yoldaşlarına karşı tutumda, hem uyumlu örgüt çalışmasına, hem de sempatizanlarla ilişkilere ve yığın çalışmasına zarar veren küçük burjuva yanlar.
- Yaygın bir erkek şövenizmi.
- İnsan ilişkilerinde sekterlik, hoşgörü eksikliği, sempatizan beğenmeme.

5. Örgütsel çalışma:
- Görevlerin içinde önem sıralaması belirgin değil.
- Resmi TKP'nin karalama kampanyasının iç yüzünü sergilemede tutuğunu koparma eksik.
- Dayanışma çalışmaları geri, yerel kontaklar bu amaçla kullanılmıyor, ilişkilerin takibi düzensiz, tesadüfi ve yavaş.
- Pratik işler nedeniyle toplantılar aksıyor.
- Kadın yoldaşlara olumlusundan ayrım uygulanmıyor.
- Birimler arası deneyim alışverişi zayıf.
- Sınıfla bağ yaygın ama yüzeysel, kadro ve örgütlere göre dağılımı dengesiz.
- İlişkilerde düzenlilik ve sistemlilik eksik, fabrika ve yerleşim bölgelerine göre planlı yığın çalışması yok.
- İşe önem veren yaklaşım nedeniyle birlikte çalışarak insan kazanma anlayışı gerilemiş.
- Yayın dağıtımı sistemli değil, insan kazanma çabasına bağlanmıyor. Yabancı dil yayın dağıtımı durdu. Abonelerle bağ kopuk. Yayın, ajit-prop birliğini sağlamada yeterince kullanılmıyor.
- Merkez Organ temelinde eğitim düzensiz, yetersiz. Sonuçları örgüt çapında ölçülemiyor. Gereksinime göre özel eğitim yok.
- Merkeze bilgi akışında, raporlarda ve Merkez Organ'a haber ve yazı iletmede eksiklik var.
- Sempatizanları işlere katmada, düzeyine uygun görev, yetki ve insiyatif vermede, işleri bunu dikkate alarak planlamada ve becerilerini, bilgilerini geliştirmede eksiklik var.
- Sosyalist yığın örgütünün çalışma yürütmemesi, demokratik örgütlerin üzerine kendi yapılarını bozan bir yük yüklüyor, yeni dönemin gelişmelerini kucaklamada yetersizlik getiriyor.
- Mali kaynak yetersiz, harcamalarda tutumlulukta ve gelir yaratıcı bakışta gerileme var.

9. Yapılması gerekenler

Güçlü yanlar aracılığı ile kazanmak istediğimiz kesime ulaşma ve zayıf yanları gidermede yapılacaklar:

1. Yerel siyaset:
- Tüm yerel siyasi tutumları yazılı hale getir, netleştir, vurgu noktalarını belirle.
- Yeni sorunlar belirmeye başlayınca aynı çalışmayı gecikmeden yap.
- Merkeze yakın olmanın avantajını daha iyi kullan.

2.Liderlik
- Toplantı verimini yükselt, bilgi birikimini sistemleştir, planlı çalış, detaya dikkat et.
- Genel, soyut hedefleri herkes tarafından kavranabilir somut adımlara böl, görevin amacını ve sağlayacağı yararı anlat, işi dağıtırken başarının yolunu göster.
- Türkiye'de sınıf savaşındaki yükselişin örgütte yarattığı coşku temelinde çalışma güdüsünü pekiştir.
- Disiplini sağla ama bürokratik disipline kayma. Otoriteyi ileri bilinç ve örnek davranış temelinde rızaya dayandır.
- Toplu eylemler öncesinde toplantı yap, görev dağılımını anlat, dikkat edilecek noktaları ve başarı ölçütlerini açıkla. Eylemin ardından değerlendirme toplantısı yap. Değerlendirmeyi eğitim için kullan.
- Övgüyü öğren ve uygula.
- Eleştiri silahını doğru kullan, karşındakinin psikolojisini dikkate al, kişiliğe değil, tutuma eleştiri yönelt. Yanlışları görmezlikten gelme.
- Öncelikleri belirle, sürekli denetle, zaman içinde işlerin seni yönetmesini engelle.
- Uzmanlarla çalışmayı öğren.
- Modern teknolojiyi öğren, hafızadan daha objektif yöntem ve araçlar kullanmaya alış.
- Düzenli eğitim ve ideolojik çalışma yap, eğitimin sonuçlarını sürekli gözden geçir.
- Zaman planlamasında sıkışmaları engelle, boş araları kaldır, verimli çalış ve insan ilişkisi için zaman yarat.

3.Yayın:
- Yerel yayını doğrudan komiteye bağla.
- Kadro sorununu çöz.
- Menşevik görüşleri daha iyi cevapla.
- Gecikmeyi kaldır.
- Uzun vadeli konu/içerik planı yap.

4. Kadrolar:
- Yeni işçi üye kazanmaya, işçileşmeye özel önem ver.
- Sempatizanlarla çalışmayı öğren.
- Hücrelerde ekip havasını güçlendir, yoldaşça güven ve saygıyı geliştir.
- Özdenetim, özdisiplin, özeleştiriyi geliştir, yanlışların tekrarını önleyici örgütsel dersleri yaygınlaştır.
- Unutkanlıklara karşı yazılı iş/zaman planı uygulamasını yaygınlaştır, denetle.
- Başarı zevkini artırıcı yönde tedbirler al, iyi çalışan yoldaşların yetki ve sorumluluklarını artır.
- Yanlışlara karşı tepkisel çıkış değil, tutarlı eleştiri yap, tutumluluk sorununa özel dikkat göster.
- Sempatizan yetiştirmede ve kadronun bilincini geliştirmede her eylemden yararlanmayı öğren.

5. Örgütsel çalışma
- Üyelik ölçütleri, işçi sınıfının durumuyla, ülkenin içinden geçmekte olduğu dönemle ve partinin iç koşullarıyla bağlı olarak ulaşmak istediğimiz hedeftir. Tüzük-program sınavı da bu yolda bir eleme değil eğitim aracıdır. Bunları tüm örgüte kavrat.
- Sınıfla bağını derinleştir:
  a. Her yoldaşın sempatizan çevresi kurmasını sağla, listeli çalışmayı ısrarla uygula.
  b. İnsanları birlikte iş içinde kazanmaya yönel.
  c. Pilot fabrika ve yerleşim birimleri seç, bu ilişkilerinde hedefli, planlı çalış.
  d. Legal örgütlerdeki hedefler ile gelişmeleri karşılaştır, geri kaymayı engelle.
  e. Legal örgütlerin sunduğu toplumsal hizmetleri daha iyi kullan.
  f. Sempatizanlarla ilişkileri incele, yanlışları düzelt, başarılı örnekleri yaygınlaştır.
- Yayın dağıtımını geliştir:
  a. Özel ekip kur, fabrika, kahve, lokanta satışlarını rutine oturt.
  b. Yayın gelirlerini merkeze kesintisiz aktar.
  c. Yabancı dil yayın dağıtımını bir çalışma alanı haline getir.
  d. Yerel yayının dağıtımını hızlandır, yaygınlaştır, gelir yönünü dikkate al.
  e. Gazete temelinde eğitimi yüksel t.
  f. Parti toplantılarını aksatma, eğitim maddesini atlama.
  g. Özel gereksinim eğitimlerini mutlaka örgütle.
- Merkezi işleyişi geliştir:
  a. Bilgi akışını standardize et, hızlandır.
  b. Tüzüğe uygun, birim temelinde kollektif çalışma raporu düzeni kur.
  c. Bilgi birikimini her düzeyde sistemlileştir.
  d. Merkez organa yazı yazmayı örgütle.
- Sempatizanlarla çalışma anlayışını geliştir:
  a. Aceleden uzak, uzun vadeli iş bölümü yap, insiyatif ve yetki ver.
  b. Sempatizanlara, düzeyine göre parti işi vermekten çekinme.
  c. Ajit-prop yeteneği yüksek yoldaşların çevrelerini genişletmelerine dikkat et.
  d. Çevresi geniş yoldaşların çevrelerinin daralmamasına dikkat et.
  e. "Tek tabanca" çalışmaya yönelik bilinç-altı eğilime karşı özdenetimi geliştir.
  f. İş yükünü sempatizanları işe çekerek azalt.
- Sosyalist yığın örgütü çalışmalarını yeniden canlandır.
- Savrulmaları önlemek üzere hedefleri, vurgu noktalarını genel çerçeve içinde çok yönlü kavrat.
- Mali kaynakları geliştir:
  a. Düzenli gelir sağlamayı hedefle.
  b. Küçük ama düzenli gelirlere yoğunlaş.
  c. Eylemlerin gelir getirici yönünü düşün.
  d. Profesyonellerin dağılımını örgütlerin gereksinimine, olanağına göre yeniden gözden geçir.

10. Parti birimlerinin durumu

1. Bayrak
Legal örgütlerde çalışma: Orta
Yığın bağı: Kötü
Eylem örgütleme: İyi
Gazete dağıtımı: Kötü
Mali yön: Çok iyi

2. Profilo
Legal örgütlerde çalışma: İyi
Yığın bağı: Çok iyi
Eylem örgütleme: İyi
Gazete dağıtımı: Çok iyi
Mali yön: Çok iyi

3. Kavel
Legal örgütlerde çalışma: Orta
Yığın bağı: Kötü
Eylem örgütleme: İyi
Gazete dağıtımı: Orta
Mali yön: Çok iyi

4. Krupskaya
Legal örgütlerde çalışma: İyi
Yığın bağı: Çok iyi
Eylem örgütleme: İyi
Gazete dağıtımı: Çok iyi
Mali yön: Çok iyi

5. İşçi Genç
Legal örgütlerde çalışma: İyi
Yığın bağı: İyi
Eylem örgütleme: İyi
Gazete dağıtımı: Çok iyi
Mali yön: İyi

6. Makinacılar
Legal örgütlerde çalışma: Kötü
Yığın bağı: İyi
Eylem örgütleme: Kötü
Gazete dağıtımı: Orta
Mali yön: Kötü

7. Komsomol
Legal örgütlerde çalışma: Çok iyi
Yığın bağı: İyi
Eylem örgütleme: Çok iyi
Gazete dağıtımı: Kötü
Mali yön: İyi

Geneliyle, sempatizan çevrenin genişlemesindeki ve kadro kazanmadaki verim, yoldaşların koyduğu yoğun ve uzun süreli emeğe oranla düşüktür.

11. Fırsatlar ve tehditler

A. Fırsatlar

- Demokratik haklar kavgasında öncü odak olma.
- Siyasal savaşımın yükselmesinden yararlanıp sempatizan halkasını genişletme.
- Kadro kazanma.

B. Tehditler

- Yön düzeltmede savrulma, kadro kazanmaya vurgu nedeniyle geniş sempatizan çevresini daraltma yanlışına düşme.
- Geniş sempatizan çevrelerle çalışma ve demokratik örgütlerde çalışma alışkanlıklarını, parti yaşamına taşıma sonucu disiplinde ve partinin savaşım gücünde düşme.
- Örgütsel eksiklerimizi, yanlışlarımızı zamanında kararlılıkla düzeltmeme sonucu fırsatlardan yararlanamama, geç kalma.

12. Stratejinin özü, odak noktaları

Stratejinin ana odağı üye kazanmaktır. Bunun için:

1. Parti örgütünü yetkinleştir:
- Üye kazan.
- Kadronu işçileştir, işçi üye ile destekle.
- Yerel siyaseti daha iyi kullan.
- Liderlik kalitesini yükselt.
- İdeolojik çalışma ve eğitimle kadronu geliştir.
- Modern çalışma yöntemleri uygula.
- Mali kaynak yaratma ve tutumlu olma bilincini geliştir.
- Çalışmalarda işi değil, işçiyi, sempatizanı, yoldaşını tek sözle insanı başa alarak çalış.
- Örgüt çalışmasında başarının ölçütü üye kazanmaktır, unutma.

2. Kazanmak istediğimiz kesim içinde örgütlenmeyi hızlandır:
- Demokratik yığın örgütlerini, demokratik istemler kavgasında daha iyi odaklaştır, güçlendir.
- Sempatizanları, onlarla birlikte çalışarak ele ve partiye kazan.
- Eylem içinde insan kazanmayı öğren.
- Yığın çalışmasında başarının ölçütü üye kazanmaktır, unutma.

3. Merkeziyetçi çalışmayı ve merkezi güçlendir:
- Merkez Organ'ı çalışmalarının belkemiği yap.
- Merkezi haber, bilgi, yazı ve mali kaynak ile destekle.
- Merkez örgütlerin gereksinimlerine öncelik vererek çalış.
- Merkeziyetçi çalışmayı, merkezi güçlendirmek, daha çok yeni üyenin eylemde birliğini sağlamakla yakından bağlıdır, unutma.

13. Mükemmel örgüt-Ortak bakış

Bugün,
- yerel siyasetimizi demokratik haklar kavgasının odağında tutarak partinin yığın etkisini ve sempatizan halkasını geliştiren,
- sempatizanları işe katan,
- resmilere karşı yerel kavganın odağına yerel yayın organını oturtan,
- üye kazanmayı parti çalışmalarının ana hedefi ve başarı ölçütü yapan,
- bunu başarmak için örgütsel zaaflarını gideren, merkezi çalışmayı pekiştiren, merkez yayın organını çalışmaların belkemiği yapan ve modern çalışma yöntemlerini kullanan örgüt, mükemmel örgüttür.

ANAHTAR

KOMÜNİSTLERİN DİNE KARŞI TUTUMU

Devrim öncesi Rusya'da oportünist akımlar arasında, 1905 devriminin yenilgiye uğramasının da etkisiyle dine "hoşgörü" ve kabulle yaklaşan tutumların gelişmesi karşısında, Lenin komünistlerin din karşısındaki ilkesel tutumunu bir kez daha hatırlatmak gereğini duydu. Duma'daki Bolşevik milletvekillerinin bu konuda yaptığı konuşmadan yola çıkarak 1909 yılı Mayısında "İşçi Partisinin Dine Karşı Tutumu" başlıklı ünlü makalesini yazdı.

Dine, islamcı dinsel gericiliğe karşı aynı oportünist yaklaşımı benimsediği görülen resmi TKP'nin bu tutumu karşısında komünistlerin Türkiye'de sınıf savaşımında dine karşı tutumlarına açıklık getireceği düşüncesiyle, bu makaleyi bazı kısaltmalarla yayınlıyoruz. Makale, Lenin'in Toplu Yapıtlar*'ının İngilizce basımında, 15.ciltte, s.402-413'de yer alıyor.*

Bugün "toplumun" geniş çevrelerinin dinle bağlı herşeye bir ilgi gösterdiğinden kuşku yoktur. Ve bu ilgi, işçi sınıfı hareketine yakın duran aydınların saflarına olduğu kadar belli işçi çevrelerine de sızmıştır. Kamuoyuna, dine karşı tutumlarını anlatan bir açıklama yapmak, Sosyal-Demokratların(*) kesin görevidir.

Sosyal-Demokrasi bütün dünya görüşünü bilimsel sosyalizm, yani Marksizm temeline oturtur. Marks ve Engels'in defalarca açıkladığı gibi, Marksizmin felsefi temeli diyalektik materyalizmdir.

Diyalektik materyalizm, Fransa'da onsekizinci yüzyıl materyalizminin ve Almanya'da (ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısı) Feuerbach'ın materyalizminin - kesinlikle ateist(tanrıtanımaz) ve bütün dine düşman bir materyalizm-tarihsel geleneklerini tamamen devralmıştır. Engels'in, Marks'ın elyazmalarını okuduğu *Anti-Dühring*'inin tümünü bir hatırlayalım. *Anti-Dühring*, materyalist ve ateist Dühring'i, tutarlı bir materyalist olmamakla ve dine ve dinsel felsefeye açık kapı bırakmakla suçlayan bir iddianamedir. Hatırlayalım ki, Ludwig Feuerbach üzerine yazdığı denemede Engels, Feuerbach'ı dinle onu yok etmek için değil ama onu yenilemek, yeni "yücelmiş" bir din vb. yaratmak için savaşmakla suçlar.

Din halkın afyonudur. Marks'ın bu özdeyişi din üzerine bütün Marksist dünya görüşünün köşe taşıdır. Marksizm, bütün modern dinleri ve kiliseleri, ve her tür dinsel örgütü, her zaman, burjuva gericiliğinin sömürüyü savunmaya ve işçi sınıfını sersemletmeye hizmet eden araçları olarak değerlendirdi... Engels, *Anti-Dühring*'inde filozof Dühring'in idealizme ve dine verdiği en ufak tavizlere acımasızca saldırırken, Dühring'in,sosyalist toplumda dinin yasaklanması gerektiği şeklindeki sahte devrimci fikrini daha az olmayan bir kararlılıkla kınar... Engels, ultra-devrimci geçinen Dühring'i Bismark budalalığını yinelemeyi istemekle suçlarken, işçi partisinin proletaryayı örgütleme ve eğitme görevinde sabırla çalışma ve dine karşı siyasal bir savaş kumarına gömülmeme yeteneğine sahip olması gerektiğinde ısrar etti. Bu, dinin giderek yokolmasına yol açacaktı. Bu görüş ... Alman Sosyal-Demokrasisinin esaslarından biri oldu. "Din kişisel bir sorundur." Erfurt Programı'nın (1891) bu ünlü maddesi Sosyal-Demokrasinin bu siyasal taktiklerini özetledi.

Şimdi bu taktikler bir alışkanlık haline geldi, Marksizmin ters yönde, oportünizm yönünde yeni bir çarpıtılmasına yol açtı. Erfurt Programı'ndaki bu madde, biz Sosyal-Demokratlar, partimiz, dini kişisel bir sorun olarak *değerlendiriyormuş*, Sosyal-Demokratlar olarak bir parti olarak bizim için din kişisel bir sorunmuş anlamında yorumlanmaya başlandı. Engels, 1890'larda, bu oportünist görüşe, onunla doğrudan bir tartışmaya girmeden, polemik biçiminde değil de olumlu bir biçimde kararlılıkla karşı çıkmak gerektiği kanısına vardı. Şöyle ki, Engels bunu, Sosyal-Demokratların dini kendilerine, Marksizme ve işçi partisine ilişkin olarak değil, ama *devlete ilişkin olarak* kişisel bir sorun olarak gördükleri yolunda, bilerek vurguladığı bir açıklama biçiminde yaptı.

(...)

Marksizm materyalizmdir. Bu nedenle, onsekizinci yüzyıl Ansiklopedistlerinin ya da Feuerbach'ın materyalizmi kadar dinin amansız düşmanıdır. Bundan kuşku yok. Ama, Marks ve Engels'in diyalektik materyalizmi Ansiklopedistlerden ve Feuerbach'dan daha ileri gider. Çünkü o, materyalist felsefeyi tarih alanına, toplumsal bilimler alanına uygular.

Dinle savaşmalıyız - bu *bütün* materyalizmin ve dolayısıyla Marksizmin ABC'sidir. Fakat Marksizm ABC'de durmuş bir materyalizm değildir. O daha ileri gider. Şöyle söyler: Dinle *nasıl* savaşacağımızı *bilmeliyiz* ve bunu yapmak için de yığınlar arasında imanın ve dinin kaynağını *materyalist bir yoldan* açıklamalıyız.

Dinle savaş, soyut ideolojik öğütlere sınırlanamaz ve böyle öğütlere indirgenmemelidir. O, dinin toplumsal köklerini ortadan kaldırmayı amaçlayan sınıf hareketinin somut pratiğiyle bağlanmalıdır. Din neden kasaba proletaryasının geri kesimlerinde, yarı-proletaryanın geniş kesimlerinde ve köylülük yığını arasında tutunmaktadır? Burjuva ilerici, radikal veya burjuva materyalisti, halkın cahilliği yüzünden, diye yanıtlar. O halde: "Kahrolsun din ve yaşasın ateistlik, ateist görüşlerin yaygınlaştırılması bizim başlıca görevimizdir!" Marksist ise, bunun doğru olmadığını, yüzeysel bir bakış olduğunu, burjuva ilerlemecilerinin dar bakışı olduğunu, dinin köklerini yeterince derinden açıklamadığını, materyalist bir yoldan değil de idealist bir yoldan açıkladığını söyler.

Modern kapitalist ülkelerde bu kökler asıl olarak *toplumsaldır*. Bugün dinin en derin kökü emekçi yığınların toplumsal olarak ayaklar altına alınmış koşulları ve onların kapitalizmin kör güçleri karşısında göründüre tam çaresizliğidir. Bu kör güçler ki sıradan emekçi insanlara, her gün ve her saat, en korkunç acıyı ve en vahşi eziyeti savaş, deprem vb. olağanüstü olayların verdiğinden bin kez daha şiddetli acı ve eziyeti çektirir. "Korku tanrıları yarattı." Sermayenin kör gücünden - kör çünkü halk yığınlarınca önceden görülemez - proleterin ve küçük mülk sahibinin yaşamının her adımında "ani", "beklenmedik", "kaza eseri" yıkım, yokolma, yoksulluk, fuhuş, açlıktan ölüm getirme tehdidinde bulunan ve getiren bir güçten korku - işte, modern dinin böyle bir *kökü* vardır. Bir anaokulu materyalisti olarak kalmak istemiyorsa, materyalistin herşeyden önce aklında tutması gereken budur. Kapitalizmin ağır emeği altında ezilen ve onun kör yıkıcı güçlerinin insafına kalmış yığınların kendileri, dinin bu *kökü̈yle, sermaye egemenliğinin* her biçimiyle, birleşik örgütlü planlı ve bilinçli bir yoldan savaşmayı öğrenene dek, bu yığınların zihninden dini hiçbir eğitim kitabı silip atamaz.

Bu, dine karşı eğitim kitaplarının zararlı veya gereksiz olduğu anlamına mı gelir? Hayır, öyle birşey yok. Bunun anlamı, Sosyal-Demokrasinin ateist propagandasının, onun temel görevine - sömürülen *yığınların* sömürücülere karşı sınıf savaşımının geliştirmeye - *bağlı* kılınmak zorunda olduğudur.

Bu önerme, diyalektik materyalizmin, yani Marks ve Engels'in felsefesinin ilkeleri üzerine eğilmemiş birisince anlaşılmayabilir (azından hemen anlaşılmayabilir). O, nasıl olur diyecektir. İdeolojik propaganda, belirli fikirlerin öğütlenmesi, binlerce yıl boyunca varolmuş kültür ve ilerlemenin bu düşmanına (yani dine) karşı savaşım, sınıf savaşımına, yani ekonomik ve siyasal alanda belirli pratik amaçları olan savaşıma mı bağlı kılınacaktır?

Bu Marksizme karşı günümüzde getirilen itirazlardan biridir, Marksist diyalektiğin tümüyle yanlış anlaşıldığını gösteriyor. Bu itirazcıları şaşkınlığa düşüren çelişki gerçek yaşamdaki gerçek bir çelişkidir, yani sözlerle yaratılan ya da uydurulmuş bir çelişki değil, diyalektik bir çelişkidir. Ateistliğin (tanrıtanımazlığın) teorik propagandası, yani proletaryanın belirli kesimlerindeki dinsel inançların yıkılması ile bu kesimlerin sınıf savaşımının başarısı, ilerlemesi ve koşulları arasında kesin ve katı bir çizgi çekmek, diyalektik olmayan biçimde akıl yürütmektir, yer değiştiren ve görece bir sınırı mutlak bir sınıra dönüştürmektir, gerçek yaşamda birbirinden ayrılmaz biçimde bağlanmış olan şeyleri zorla birbirinden koparmaktır.

Bir örnek verelim. Belli bir bölgede ve belli bir endüstride proletaryanın, oldukça sınıf bilinçli ve elbette ateist Sosyal-Demokrat bir ileri kesim ile, hâlâ kırla ve köylülükle bağı olan, tanrıya inanan kiliseye giden veya hatta - Hristiyan bir sendika örgütleme peşinde olduğunu düşünebileceğimiz - bir yerel papazın doğrudan etkisi altında bulunan, oldukça geri işçilere bölünmüş olduğunu varsayalım. Dahası, bu yerde ekonomik savaşımın grevle sonuçlandığını varsayalım. Grev hareketinin başarısını herşeyin üstünde tutmak, bu savaşımda işçilerin ateistler ve Hristiyanlar diye bölünmesine karşı durmak, böyle bir bölünmeye şiddetle karşı çıkmak, bir Marksistin görevidir. Böyle bir ortamda ateistliğin propagandası hem gereksiz hem de zararlı olabilir - geri kesimleri ürkütüp kaçırma, seçimlerde bir sandalye yitirme, vb. gibi darkafalı bir korku yüzünden falan değil de, modern kapitalist toplumun koşullarında Hristiyan işçileri çıplak ateist propagandadan yüz kere daha başarılı bir şekilde Sosyal-Demokrasiye ve ateistliğe döndürecek olan sınıf savaşımının gerçek ilerlemesi açısından gereksiz ve zararlı olabilir. Böyle bir anda ve ortamda ateistliği öğütlemek yalnızca papazın ve papazların eline oynamak demek olurdu. Bunlar, işçilerin greve katılıp katılmamalarına göre ortaya çıkan bölünmenin yerine, tanrıya inanıp inanmamalarına göre bir bölünmenin gelmesinden daha iyi bir şey düşünemezler. Bu durumda, ne pahasına olursa olsun tanrıya karşı savaş açan bir anarşist, aslında papazlara ve burjuvaziye (*eylemde* anarşistlerin her zaman yaptıkları gibi) yardımcı oluyordur.

Bir Marksist, materyalist, yani bir din düşmanı olmak zorundadır. Ama bir diyalektik materyalist olmak zorundadır, yani dine karşı savaşımı soyut bir yoldan, yabancı, salt teorik, hiç değişmeyen bir temel üzerinde değil de, *pratikte* süregiden ve yığınları herşeyden daha çok ve daha iyi eğiten sınıf savaşımı temelinde değerlendiren biri olmak zorundadır.

Bir Marksist somut durumu bir bütün olarak görebilmelidir, her zaman anarşizmle oportünizm arasındaki (görece yer değiştiren, değişken, ama varolduğunu bildiğimiz) sınırı bulmaya yetenekli olmalıdır. Ve o, ne anarşistin soyut, sözde kalan, gerçekte boş "devrimciliğine", ne de dine karşı savaşımdan ürken, bunun kendi görevi olduğunu unutan, tanrıya inançla uzlaşan, ve sınıf savaşımının çıkarlarını değil de kimseyi incitmeyen, itmeyen, korkutmayan küçük ve adi düşüncelerle, "sen yaşa ve bırak başkası da yaşasın" biçimindeki hikmet dolu kuralla yolunu çizen küçük burjuva ya da liberal aydın darkafalılığına ve oportünizmine yenik düşmemelidir.

Sosyal-Demokratların dine karşı tutumlarıyla ilgili bütün yan konular işte bu açıdan ele alınıp değerlendirilmelidir.

(...)

Şimdi biraz da Batıda "din kişisel bir sorundur" tezinin oportünist yorumlanmasına yol açan koşullara bakalım.

Anlık üstünlük sağlama pahasına işçi sınıfı hareketinin temel çıkarlarını feda etmek gibi, oportünizmin bir bütün olarak ortaya çıkmasına neden olan genel etmenler, kuşkusuz burada etkili oldu. Proletaryanın partisi *devletin* dini kişisel bir sorun olarak ilan etmesini ister. Ama halkın afyonuna karşı savaşı, batıl itikatlara vb. karşı savaşı "kişisel bir sorun" olarak görmez. Oportünistler bu sorunda, *Sosyal-Demokrat* Partinin dini kişisel bir sorun olarak *gördüğü* anlamına gelecek biçimde bir çarpıtma yapıyorlar!

Ama, bildik oportünist çarpıtmalara ek olarak... Avrupa Sosyal-Demokrasisinin bugün din sorununda aşırı bir kayıtsızlık içinde olmasına yol açan özel tarihsel koşullar vardır.

Birincisi, dinle savaşma görevi tarihsel olarak devrimci burjuvazinin görevidir ve bu görev Batıda burjuva demokrasisi tarafından, *onun* devrimleri ya da onun feodalizme ve ortaçağcılığa karşı saldırıları çağında büyük ölçüde yerine getirildi, aşağı yukarı tam dinsel özgürlük sağlandıktan *sonra*, dine karşı demokratik savaşım sorunu burjuva demokrasisinin sosyalizme karşı savaşımı ile tarihsel olarak geri lere itildi...

Rusya'da koşullar oldukça farklıdır. Proletarya burjuva-demokratik devrimimizin önderidir. Onun partisi, eski resmi dine, onu yeniden canlandırma ya da onu yeni ve de farklı bir biçimde ileri sürme girişimleri içinde olmak üzere ortaçağcılığın bütün kalıntılarına karşı savaşımın ideolojik lideri olmak durumundadır. Bu nedenle, işçi partisinin *devletin* dini kişisel bir sorun olarak ilan etmesi yolundaki istemi yerine, dinin Sosyal-Demokratların kendileri ve Sosyal-Demokrat Parti'nin kendisi için kişisel bir sorun olduğunun *ilanını* geçirmekte olan Alman Sosyal-Demokratlarının oportünizmini düzeltirken Engels görece yumuşak davrandığı halde, açıktır ki bu Alman çarpıtmasının Rus oportünistlerince ithali, Engels'in *yüz kere* daha şiddetli azarını haketmiş olacaktır...

(*) Sosyal-Demokrat Komünist anlamına, Sosyal-Demokrasi ise Komünist hareket anlamına geliyor—*İ.S.*

Vazgeçtik komünistliklerinden, resmiler demokratlığı, ilericiliği de yitirmektedirler.

Kutlu'nun mekkesi burjuvazinin t kk sidir

Türkiye burjuvazisi çoktan ve bütünüyle gericileşmiştir. Hiçbir sorunda demokrat, ilerici bir çizgi izleyememektedir. Tüm silahlarını işçi sınıfına çevirmiştir. Böyle bir burjuvaziyle asgari müşterek aramak için çabalayan Kutlu, tam da Yürükoğlu yoldaşımızın açık ettiği çarpıtmayı yapıyor. Sorunu halkın dinsel inançları gibi göstermeye çalışıyor. Böylece tekeller eliyle örgütlenen gerici bir hareketi, halkın dini inançları ardına gizlemiş oluyor. Kutlu'nun Mekkesi, gerici burjuvazinin gerici tekkesidir. Kutlu çoktan hacı olmuştur!

Milliyet'in Yürükoğlu yoldaşımızla ve Haydar Kutlu ile yaptığı röportajda yer alan sorulardan biri de irticaya ilişkindi. Soru özetle şuydu: "İslami esaslara dönüş hareketi konusunda ne düşünüyorsunuz? Bu İslami esaslara dönüş hareketiyle Türkiye'deki sol hareket belli bir takım asgari müştereklerde birleşebilir mi?"

Bu soruya verilen yanıtlar da, TKP-*İşçinin Sesi* ile "TKP"-Burjuvazinin Sesi'nin taban tabana zıt niteliğini gözler önüne sermiştir.

İşçinin gür sesi

Yürükoğlu yoldaşımız soruyu net ve duru olarak yanıtlamış, yanıtıyla işçi sınıfımızın tutumunu yansıtmıştır:

"Türbancı, dinci örgütlenmelerle Türkiye'nin ileriye doğru, demokrasiyi geliştirmeye doğru, haksızlıkları önlemeye doğru yürüyebileceğini hiç düşünmüyoruz.

"Sorun, aslında kendisi baskıdan yıldığı için, nerede bir mücadele odağı ortaya çıkarsa, orada ödüncü yollar arayan aydınlarımızın göstermeye çalıştığının tersinedir. Sorun, dinine bağlı namuslu insanların diniyle oynama ya da dinsel inançlarına saygı göstermeme, dinsel inançlarını engelleme sorunu değildir.

"Karşımızda duran, tekeller eliyle, hem de dünya çapındaki mihraklar eliyle örgütlenen bir dinci-gerici harekettir ve bu, Türkiye'nin modernleşmesine, ilerlemesine, gelişmesine karşıdır. Her demokratın, her ilericinin bu örgütlenmeleri düşman olarak görmesi gerekir."(*Milliyet*, 5 Temmuz 1987)

Aynı soruya verdiği yanıtla Haydar Kutlu, bırakalım komünistliği, düzgün bir demokrat ve ilerici bile olamadığını göstermiştir. Kutlu'nun yanıt olarak söylediklerine bir bakalım.

Burjuvazinin çatlak sesi

1. Kutlu neyin perdesi

Kutlu, islami hareketleri hangi çerçevede ele aldığını şöyle açıklamış:

"Bu islami hareketleri bir yandan bir sosyal sorun olarak görüp, bir yandan *tarihsel gelişim içerisinde* değerlendirmek ve *bölgesel açıdan* da incelemek gerekiyor.

"Bir gerçekten hareket etmek lazım: Türkiye'de bugün halkın çoğunluğu dine inanıyor, Müslümanlığa inanıyor. Bu gerçeğe de gözümüzü kapayamayız, İslami hareketi değerlendirirken. Öte yandan İslami hareketi, bugünkü demokrasinin olmadığı ve özellikle kültürel gerilemenin var olduğu çerçevenin dışında da değerlendiremeyiz." *(agy)* (abç)

Görüldüğü gibi Kutlu, bu yaptığını örtülemek için de, sosyal sorunları, kültürel gerilemeyi, demokrasinin olmayışını vb. sayıyor. Ama asıl özne halkın dini inançlarıdır.

Kutlu, bir yandan tekellerin kışkırttığı bir örgütlenmeyi halkın dini inançları ardına gizlerken, öte yandan, arada, sorunu "tarihsel gelişim içerisinde" ve "bölgesel açıdan" da incelemek gerektiğini söylüyor.

Her iki yanıyla da açıktır ki Kutlu, soruna tekellerin çıkarları açısından bakıyor!

Türkiye kapitalizminin "tarihsel gelişim"i emperyalistleşme aşamasındadır. Tekeller eliyle örgütlenen bu gerici-dinci hareketin amaçlarından biri de "bölgeye", yani Ortadoğu'ya daha kolay yayılabilmektir. Kutlu bunun farkındadır. Bu gerici kışkırtmayı halkın dini inançları ardına gizleyerek Kutlu tekellere düpedüz yardım etmeye çalışıyor.

2. Sağ sol hikayesi

Kutlu'da hiç solluk yok dersek haksızlık etmiş oluruz. Solluk vardır ama bunun neyin solu olduğu ayrı bir konudur. Nitekim Kutlu öyle her tekele yardım etmek istemiyor. Bazı ayırıcı, "sol"(!) ölçütler, koşullar getiriyor:

"Biz ayrımı bir yandan bu hareketler içersinde ülke sorunlarına kim nasıl bakıyor, bununla yapıyoruz. Yalnızca Amerika'ya nasıl bakıyorlar diye değil, ama bu da önemli bir yanı tabii. Bazı çevreler var dinsel akımlar içersinde barışı savunan, Amerika'nın ülkemizdeki politikasına karşı çıkan, bağımlılık politikasına karşı çıkan çevreler var. Ama aynı zamanda önemli bir nokta, rasyonel düşüncelerin, bu çevreler içersindeki varlığıdır. Dinsel akımlar içersinde belli çevrelerde rasyonel düşünceler de gelişiyor.

"...Örneğin şu söz kolay kolay üzerinden atlanabilecek bir söz değil. 'Sağ olarak niteliyorlar bizi, biz sağ değiliz.' *Milli Gazete*'de bu tür sözlere rastlamak mümkün. ...Bu çevreler içersinde yeni fikirler var. Bu fikirler ülkenin sorunlarının çözümünde katkı yapabilecek fikirlerdir...

"... Bunlar içersinde bazı çevreler artık hedefi sol olarak ya da ilerici güçler olarak görmüyorlar."*(agy)*

Başka bir deyişle Kutlu, ABD'ye bağımlı olmadan, barışçı yollardan, sağ değil sol kılıf altında bölgeye yayılmayı daha rasyonel buluyor. Ve sanmayın her tekele, yalnızca bu rasyonel yolu izleyen "sol" tekellere ve bu tür İslami hareketlere destek veriyor! Türkiye'de sol hareketi işte bunlarla ve böyle asgari müştereklerde birleştirmeye özeniyor!

Kutlu'nun özentisi boşunadır. Bu iğrenç yolda "ilerleyen" resmi "TKP", böylece demokratlığın, ilericiliğin en asgari müştereklerini bile, her adımda bir yana fırlatıp atmaktadır.

3. Laikliğin de gerisi

Kutlu laikliği savundukları şu

(Devamı 14. sayfada)

Asıl Gorbaçof'ların, Kutlu'ların bakış açısı dardır.

Kendisi dar - kârı geniş Bilin bakalım bu neymiş

Bakış açısını "dar" buldukları gibi, sayısını da daraltmaya çalıştıkları işçi sınıfını burjuvazi karşısında silahsızlandırmalarına bu kez izin vermeyeceğiz. İşçi sınıfının kendisini ya da bakış açısını dar görenlere dünyayı dar edeceğiz.

Değerli yoldaşlar,

Merkez organımız *İşçinin Sesi*'ne düzenli haber-yazı yazmak için Çark İMG'yi kurduk. Tüm yoldaşlara çalışmalarında başarılar dileriz.

Haydar Kutlu, işçi sınıfına güvensizliğini, uzaklığını burjuvaziye yakarışıyla dile getiriyor. *Milliyet* gazetesinin yaptığı röportajda bunu bir kez daha izledik.

Bir yandan, ne pahasına olursa olsun burjuvaziyle sarmaş dolaş olma isterisi, öte yandan partinin adını "komünist" olarak tutma çırpınışı resmilerin beyinlerinde garip fikirler üretiyor. Niyete göre "teori" çırpıştırmaları artık komedi oldu. Legalizm hastalığı resmilerin gövdesini bürümüş olmalı ki sosyal demokratların bile pabucu dama atıldı. Açıktan ortaklık serenadıyla burjuvazinin bu kez de en sağ, türbancı kanadının yanında yer arar oldular.

Resmiler mikroplarını işçi sınıfımıza, emekçi halka bulaştırmaya yeltenmeselerdi, o zaman bizim de bütün bunlara diyeceğimiz birşey olmazdı. Ancak, mikrop bulaştırmaya yelteniyorlar. Bakış açısını "dar" buldukları gibi, sayısını da daraltmaya çalıştıkları işçi sınıfını burjuvazi karşısında silahsızlandırmalarına bu kez izin vermeyeceğiz.

Sınıf savaşı sahnesinde işler yalnızca resmilerin ortaklarıyla, ortak bölen hesaplarıyla yürüseydi, işleri kolay olabilirdi. Ancak sahnede, III. Konferanslarında "TKP *İşçinin Sesi'ni* sınıfın partisi yapacağız" diyen ve bunu her gün yaşama geçiren gerçek komünistler var. İşçi sınıfımızda, geçmiş yılların devrimci geleneği, bilgi ve deneyim birikimi var. Bir de 80'li yılların görülecek hesabı var.

İşçi sınıfımız tam da militan eylemlere çıkarken bakın Haydar Kutlu neler söylüyor:

"...Bugün artık barış fikri sadece roketler olmasın değil, dünyada hem uluslararası ilişkilerde, hem tek tek devletler arasındaki ilişkilerde, hatta daha da küçültülebilir, toplumda, insanlar arasındaki ilişkilerde yeni ve köklü değişiklikler içeriyor. Daha insancıl, daha hümanist ve barışçı ilişkiler. Ve dünyaya şimdi bu temelde bakmak, buradan bakmak, yeni bir tarzda bakmak. Özellikle devrimcileri ilgilendiren yanı ise dogmatik kalıplardan sıyrılmak, *dar sınıf bakış açısından sıyrılmak*. Bunun bizim için ciddi bir sorun olduğunu zannediyorum.

"(...)

"Bizim geçmişte açık karşı olduğumuz güçler içinde bile, yani sağdan sola kadar, yani sosyal demokrasi de dahil, ortaya konan görüşler içinde çok ortak noktaların olduğunu görebiliriz. Bunları ortaya çıkarmak ise, esas olarak sola düşüyor. Bu ortak müşterekler (müşterek zaten ortak demektir, ortak müşterek ortak ortak demek oluyor!-*İ.S.*) solun çabalarıyla belirlenebilir. Ama bu *ortak müşterekleri görebilmek için önce bir bakış açısı lazım. Dünyaya nasıl bakıyoruz?*

"Eğer tersten bakarsak, bu ortak müşterekleri görmemiz mümkün değil. Ters derken, işte oraya geliyorum, *dar sınıf bakış açısından bakarsak*." (abç)

Bugün açlığa ve sömürüye karşı eylem yapmak, sömürenlerin sömürüsüne son vermek dogmatik, dar bakış açısı mı oluyor?

Ya da, sömürücü sınıflar ortadan kalktı da, bizim haberimiz mi yok?

Nedir bu dünya komünist partilerinin sağa kayışı? İşçi sınıfına gerçek anlamda demokrasiyi, aktif yığın demokrasisini tattıramayanlar nasıl ve neye güvenerek burjuva devletlere *ortaklık* önerileri götürebiliyorlar?

Biz insanlığın gelişmesine, barışa düşman, kana susamış insanlar değiliz. Ancak şunu çok iyi biliyoruz ki, dünyada adil ve kalıcı bir barış sömürenlerin sömürüsüne dünya devrimiyle son vererek gerçekleşebilir. Kana susamış olan burjuvazidir, emperyalizmdir. Barış, dünyada emperyalizmi yıkarak, proletarya diktatörlüğünü kurarak, üretim araçlarının mülkiyetini toplumsallaştırarak gerçekleşebilir.

Bunlar ne dogmadır, ne de dar bakış açısıdır. Bu bakış açısı, burjuvazinin kan dökücü gerçek yüzü Paris Komünü deneyiyle ortaya çıkınca tüm şiddetiyle gündeme gelmiş ve sınıflar var oldukça gündemde kalacak olan sınıf kavgasının yansımasından başka birşey değildir.

Sorun, bu kavgada kiminle ortak olunacağındadır. H. Kutlu'nun bakış açısı tam da bu noktada daralıyor ve gözü yalnızca burjuvaziyi görür oluyor. Bu göz hastalığı kuşkusuz Gorbaçof'dan yayılıyor. Afrika'dan Asya'ya tüm dünyanın fabrikalarla örüldüğü ve Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi "gerçek anlamda dünya işçi sınıfının" varlığından sözedebildiğimiz koşullarda işçi sınıfına güvenmeyen bu şaşı bakış açısı engeller, ihanetler olarak karşımıza çıkıyor.

İşçi sınıfının bakış açısı, hayali niyetlere değil bilimsel verilere dayanıyor. Bundan aldığımız güçle, grafiklerin yukarıya doğru sivrilen ucunu bu açıyı görmek istemeyen gözlere sokacağız. İşçi sınıfının kendisini ya da bakış açısını dar görenlere dünyayı dar edeceğiz.

Burjuvaziyle uzlaşmadığımız için bizi dogmatik olmakla, dar bakış açısına sahip olmakla suçlayanları, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimiyle tarihin dipsiz kuyusuna yuvarlayacağız.

TKP-*İşçinin Sesi*, işçi sınıfının partisi!

Yoldaşça selamlar.

Çark İMG

(Baştarafı 13. sayfada)
sözlerle anlatmış:

"... Politik tutum açısından bizim tutumumuz açık. Yani laisizmi biz savunuyoruz. Bundan ödün vermek de söz konusu değil. Ama laisizm, sözünü ettiğim çevrelere karşı olmak, onların inanç özgürlüğüne karşı olmak da değil. Ne yazık ki bazı ilerici çevreler laisizmi ... halkın böyle anlamasına neden oldular. Yani laisizmin eşit dinsizlik olarak anlaşılmasına neden oldular. Bunu kırmak lazım." (agy)

Bir kez, hatırlarsak röportajda sorulan soru, *İslami esaslara dönüş* hareketiyle asgari müştereklerde birleşmeye ilişkindi. Kutlu bu soruyu, evet, bu hareketin en azından geniş bir kesimiyle asgari müştereklerde birleşebiliriz, hatta birleşiyoruz anlamında yanıtladı. Şimdi de laiklikten konuşuyor.

İslami esaslara dönüş istemi temelinde bir hareket, şeriat devletinden başka bir amaç gütmez. Nitekim soruya da yanıta da konu olan hareket açıktan ve düpedüz şeriat peşindedir. Kutlu bu hareketle asgari müştereklerde birleşerek halihazırda laiklikten koca bir ödün vermiştir. Böylece en basit bir konuda, demokrat bile olamadığını göstermiştir.

İkincisi, İslami esaslara dönüşü amaçlayan azılı gerici hareketi bile öven Kutlu'nun bu sözlerinden, dine övgü anlamı haydi haydi çıkmaktadır.

Buna ek olarak, Kutlu, İran'dan dinci gerici etkilerin değil, tersine anti-emperyalist fikirlerin *geldiğini* söylüyor. (İran'daki gelişmeleri *İşçinin Sesi*'nin 229. sayısında Çek-Al'da ele almıştık.

Kutlu röportajda dini neredeyse ilerici bir ideoloji gibi sunuyor. Bu sayfalarımızda Lenin'den, konuyla ilgili bir Anahtar da basıyoruz. Anahtar'da Lenin, dini ideolojiye karşı çıkmanın tarihsel olarak burjuva ilericiliğinin görevi olduğunu söylüyor. Kutlu dine düzdüğü övgülerle burjuva ilericiliğinin bile gerisine düşüyor. Çünkü burjuvaziyle asgari müştereklerde birleşiyor.

4. Kutlu hacı olmuştur

Türkiye burjuvazisi çoktan ve bütünüyle gericileşmiştir. Hiçbir sorunda demokrat, ilerici bir çizgi izleyemektedir. Tüm silahlarını işçi sınıfına çevirmiştir. Değerleri iflas ettikçe atacak mermi bulmakta güçlük çektikçe daha da gericileşmekte, tarihin tekerleğini hepten geriye döndürmek için yoğun uğraş vermektedir.

Böyle bir burjuvaziyle asgari müşterek aramak için çabalayanların kendileri de, bırakalım komünistliği, demokratlığı ve ilericiliği bile yitirmektedir. Resmilerin çizdiği eğri bunu canlı olarak göstermektedir.

Kutlu'nun Mekkesi, gerici burjuvazinin gerici tekkesidir. En basit demokratlığı da, burjuvazinin tarihte ulaştığı ilericiliği de yitiren Kutlu'nun dine ve dincigerici örgütlenmelere tutumunu komünizm açısından eleştirmeye gerek bile yoktur. Kutlu çoktan hacı olmuştur!

Milliyet röportajı TKP'nin sahtesi ile gerçeğinin bu konuda da ayırdedilmesi açısından yeterince sergileyici olmuştur.

Yusuf Başak

Süper Emeklilik Yasası mı? süper adaletsizlik mi?

Kamuoyunda uzun süredir konuşulmakta olan Süper Emeklilik Yasası 10 Temmuz 1987 tarihinde *Resmi Gazete*'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Kaldırılan bunca tozun dumanın, edilen bunca sözün ardında ne olduğuna baktığımız zaman ortaya çıkan tablo ise hiç içaçıcı değil. Bir avuç üst düzeyde yöneticinin, emekliliklerinde yüksek maaş almalarını sağlayan bu yasa, artan primler sayesinde de borç içinde yüzen SSK'yı borçtan kurtarıp, kârlı bir şirkete dönüştürmeyi amaçlıyor.

İşverenlerin SSK'ya olan birikmiş prim borçları, faiz ve cezaları kanun hükmünde kararname ile affedildi. Affedilen miktar 50 milyar TL. Görülen o ki, devlet SSK'yı kurtarmadan çok onu özel sigorta anlayışı içinde örgütleyerek kârlı bir alan haline getirmeyi amaçlıyor.

Yasadan kimler yararlanacak?

Söz konusu yasadan halen emekli olanlarla, emekli olmasına beş yıldan daha az süre kalmış işçiler yararlanabilecek. Ancak bu durumda olan işçilerin yasadan yararlanabilmesi için ayrıca en üst gösterge üzerinden prim ödemeleri gerekiyor. Eğer işçi son beş yıllık süre içinde bir gün bile prim ödememişse yasadan yararlanma olanağı ortadan kalkacak. Ayrıca süper emeklilikten yararlanmak için başvuranların, temmuz ayı sonuna kadar işyerlerinden ayrılmaları gerekiyor. Görüldüğü gibi devlet süper maaş hayali yaratarak işçilerin çalıştığı fabrikadan ayrılmasını ve alacağı tazminatlara topluca el koymayı amaçlıyor.

Yasadan nasıl yararlanılacak?

Bu yasadan yararlanma hakkını elde edip de, gerekli başvuruyu yapanlar tabii ki borçlanmak zorunda kalacaklar. Bu borçlanmanın hesaplanması ise şöyle:

Gösterge ile maaş katsayısı çarpılacak ve bunun %20'si her ay prim olarak ödenecek. Ve ancak bu primin beş yıl ödenmesi halinde "süper maaş" bağlanacak. Eğer bu primi her ay ödemek zor geliyorsa, hükümet onun da kolayını düşünmüş, beş yıllık prim tutarını peşin olarak verebilecek. (!) Tabii 4 milyonu varsa.

Alınacak maaşın hesaplanmasına gelince: Gösterge rakamı ile maaş katsayısı çarpılacak ve bunun %50'si maaş olarak verilecek. Böylece ödenecek primler artarken, alınacak maaş oranı da düşecek.

Tüm bunlardan sonra, işçilere hiçbir şey getirmeyen, aksine kesintilerin artması ve işçiler arasında ayrım yaratması gibi olumsuzluklar getiren yasaya Süper Adaletsizlik Yasası demek daha doğru olacak.

Süper Emeklilik Yasası'nın işçilere getirdiği hiçbir şey yoktur. Ama bu yasa devletin halkı sömürmede nerelere kadar geldiğini göstermektedir.

Muhabir Başak

Acaba Starçenkov bizi işçi sayar mı?

Küçük işletmelerdeki işçi işçi sayılmaz diyen Starçenkov'a soruyoruz: Şahin Motor'un 30 işçisi, Bebe-Pan'daki 90 kadın işçi işçi değil mi?

Otomobil-İş Ümraniye Şubesi'ne bağlı Şahin Motor Fabrikası'nda çalışan işçiler haziran ayı maaşlarını alamadılar. Hepsinin paraya ihtiyacı vardı, bayramda çoluğa çocuğa üst baş alacak, borçlarını ödeyeceklerdi.

Sonunda 28 gündür maaşlarını alamayan işçiler fabrikayı işgal ettiler. Maaşlarını alıncaya kadar çalışmayacaklarını, gece de fabrikayı terketmeyeceklerini patrona bildirdiler.

Gece saat 23 sularında fabrikaya gelen patron, 30 işçinin toplam maaşı tutarında bir çeki baştemsilciye verdi. İşçilerin fabrikayı boşaltmalarını, ertesi gün (29 Temmuz 1987) maaşları dağıtacağını, bunun kanıtı olarak da çek verdiğini işçilere hem söylüyor, hem yalvarıyordu.

Ertesi gün işçiler çeki tahsil etmek için bankaya gidiyorlar ama çek karşılıksız çıkıyor. Bunun üzerine çeki yasal işleme koyacaklarını, üretim yapmayacaklarını, fabrikayı terk etmeyeceklerini patrona bildirdiler. İki günlük iş bırakma eyleminden sonra haziran ayı maaşlarını aldılar. Ayrıca patrona, "izin parasını, yakacak parasını ve bayram parasını da vereceksin, vermezsen çeki yasal işleme koyar seni hapse attırırız" diyerek bu arada tüm birikmiş paralarını da aldılar.

Küçük işletmelerdeki işçi işçi sayılmaz diyen Starçenkov'a soruyoruz: Acaba 30 işçinin çalıştığı Şahin Motor Fabrikası'nda çalışan ve böyle bir eylem yaparak hakkını söke söke alan işçiler işçi değil mi?

Ümraniye'de, tekstil işkolunda olan Bebe-Pan fabrikası işçileri 6 aydan bu yana amansız bir mücadele vererek sendikaları Öz-İplik-İş'te örgütlendiler.

Patron baskıları, küfürler, polis-jandarma ve işten atılmalar bu işçileri yıldıramadı.

Toplu sözleşme yetkileri çıkınca işçiler işten atılan dört arkadaşlarını tekrar işe aldırmak için işi yavaşlatma eylemine başladılar ve patron işten attığı dört kişiyi işe geri almak zorunda kaldı.

Bu işçilerin direnişi, mücadelesi işkolundaki öteki küçük işletmelere de örnek oldu.

Acaba Bebe-Pan'da çalışan 90 tane bayan işçi işçi değil mi? Gençsen, kadınsan işçi değilsin diyen Starçenkov, bunlar işçi değil midir? Bu işyerinde örgütlenen, mücadele eden, SHP'nin bazı toplantılarına katıldıkları için patronları tarafından gizli toplantılara katıldılar diye karakola çekilen, karakolda, "sendikalaştığımız için, SHP toplantısına katıldığımız için bizi buralara çekemezsin" deyip kafa tutan bu bayan işçiler acaba Starçenkov'un gözünde nasıl işçidir?

Sayın arkadaş,

Böyle olayların İstanbul'da yüzlercesi var ama ben sadece ikisini yazabildim.

Muhabir Başak

Grev Tüzüğü'nü asıl iptal eden sınıf savaşımıdır

Faşizm sonrasında burjuvazinin işçi sınıfının savaşımı yükseltmesini "engellemek" amacıyla koyduğu engellerden biri de Grev Tüzüğü'ydü. 4 Eylül 1986 tarihinde yürürlüğe sokulan bu tüzükle grevlerin göstermelik bir biçimde sürdürülmesinin sağlanacağı umulmuştu. Tüzüğe göre, grev çadırı kurulamayacak, grev gözcüsü iki kişinin dışında kimsecikler grevdeki işyerinin önünde toplanamayacaklardı, vb.,vb...

Bu tüzük, o dönemde sınıfa ve yığınsal militan savaşımın gücüne inançsızlık besleyenlerce sakız edilmişti. "Bu yasalarla grev yapılmaz" fikrinin savunucuları neredeyse zevkle bu tüzüğü örnek gösteriyorlardı.

Sınıf savaşımının mantığı durudur. Sonuçlarını da hemen gösterir. Yiğit Netaş işçisinin, sınıf savaşımına sıçrama yaptıran grevi, alayüvala ile ilan edilen Grev Tüzüğü'nün işyerinin önüne toplanan binlerce grevcinin ayakları altında çiğnenmesinin ilk örneğiydi.

Daha sonra Petrol-İş grevcileri, örneğin Habaş işyeri önünde toplanıp 1 Mayıs'ı kutladılar. Grev Tüzüğü'nü lime lime ettiler.

Şimdi Kazlıçeşme ve çevresinde sokaklara taşan deri işçilerinin militan grevi, ortada tüzük müzük bırakmadı. İşçi sınıfı savaşımı yükselterek Grev Tüzüğü'nü *fiilen* iptal etti, geçti.

Şimdi, duyduk ki, Otomobil-İş sendikasının açtığı iptal davası sonuçlanmış, Danıştay Grev Tüzüğü'nü iptal(!) etmiş.

Eh, iptal etmeselerdi biraz ayıp kaçacaktı. Danıştay, yaşamda işçi sınıfının zaten iptal ettiği bir tüzüğü, bu kez hukuken iptal ederek burjuva legalitesini korumaya çabalıyor. Ama nafile. Bugün tüzüğü, yasayı *fiilen* iptal eden işçi sınıfımız, yarın devrim kavgasının sıcağında düzeni, kapitalizmi iptal edecektir.

Güney Afrika'da 340 bin maden işçisi grevde

İşçiler grevin başarısını savaş alanlarında görüyorlar

Güney Afrika'da, 340 bin maden işçisi 9 Ağustos'da greve çıktı. Grev ülkenin altın ve kömür ocaklarının üçte ikisini derinden etkiledi. 17 Ağustos'ta toplanan 200 kişilik grev komitesi, tüm istemler alınana kadar grevi sürdürme kararı aldı.

Maden işçilerinin grevi, Güney Afrika tarihinin en yığınsal grevi oldu. En iyi tahminlerin bile iki katı işçi greve katıldı. Greve Maden İşçileri Sendikası'na (NUM) bağlı işçilerin dışında sendikasız işçiler de katıldı.

İşçiler kararlı

Maden işçileri adına işverenlerle görüşmeleri yürüten NUM, uyuşmazlık üzerine grev kararı almıştı. Güney Afrika yasaları gereğince yapılan grev oylamasında işçilerin yüzde 95'i greve evet dedi. Bu sonuç rejime karşı savaşım isteğinin işçiler arasında ne kadar güçlü olduğunu da ortaya çıkardı.

NUM'un istemleri arasında yüzde 30 ücret artışı, iş riski ödentisi, iş kazalarında ölenlerin ailelerine daha yüksek tazminat ödentisi (geçtiğimiz yıl yalnızca altın madenlerinde iş kazalarında 681 işçi öldü) gibi ekonomik istemler yer alıyordu.

İşverenler yüzde 15 ile yüzde 23,5 ücret artışının üstüne çıkmadılar. NUM'un çok sınırlı grev fonlarıyla büyük bir grevi yürütemeyeceğini düşündüler ve istemleri kabul etmemekte ısrar ettiler.

Greve çıkıldığında NUM, asıl olarak grevci işçilerin enerjisine ve kararlılığına güveneceğine, uluslararası desteğe gereğinden fazla önem verdi. Grevin siyasallaşmamasına özen gösterdi. Cangüvenliği gerekçesiyle işçilerden, eşyalarını maden ocaklarındaki yurtlardan toplayıp grev bitene kadar memleketlerine gitmelerini istedi. İşçilere "provokasyona gelmeme" uyarısı yaptı.

Grev olaysız başladı. Hatta bazı maden ocaklarında tatil havası vardı. Ama maden ocaklarında, işverenler grevci işçilerin yaşadıkları yurtları, yemekhaneleri kapatınca, işçiler silah zoruyla ocağa indirilince, işverenlerin özel güvenlik kuvvetleri yurtlara, işçilere saldırınca, grevde nitel değişiklik oldu.

İşçiler devletin polisiyle karşı karşıya geldiler ve el yapması silahlarla kendilerini savundular. Polisle çıkan çatışmalarda 250'den fazla işçi yaralandı, yüzlerce işçi tutuklandı. Polisin saldırıları grevi zayıflatmadığı gibi greve katılım arttı. Savaşmak gerekiyorsa, provokasyona karşı uyarılarla gerçeğin değiştirilemediği açığa çıktı. Grevi, tüm istemler kabul edilene kadar sürdürme kararı bunun üzerine alındı.

NUM genel sekreteri Cyril Ramaphosa maden ocaklarında yaşanan barbarlıkların yalnızca bir başlangıç olduğunu söyledi. Hükümet askeri yöntemlerle grevi kırmayı deneyecek, dedi.

NUM'un bağlı olduğu Güney Afrika Sendikalar Kongresi (COSATU) de, hükümetin doğrudan bir müdahalesi karşısında tüm üye sendikaların greve çıkacağını açıkladı. COSATU yürütme kurulu, grev ile dayanışma eylemleri yapmak üzere kararlar da aldı.

Altın Güney Afrika ekonomisinin can damarlarındandır. Dövizin yarısından fazlası altından gelmektedir. Eldeki stoklar hükümetin doğrudan müdahalesini henüz gerektirmedi. Ama grev uzadıkça bu olasılık artmaktadır.

Hükümet greve çıkıldığı günlerde 75 yıldır varolan bir iş yasasını kaldırdı. Yasa siyah işçinin madende nitelikli bazı işleri yapmasını yasaklıyordu. Tam şu sırada yasayı kaldırarak hükümetin kısa dönemde grevi zayıflatmayı, uzun dönemde de bazı siyah işçileri rejimin yanına çekmeyi amaçladığı çok açıktır.

Burjuvazinin saldırı ve kandırmacaları işçilerin azmini daha da biledi.

Dersler ve sorular

Grev başarıyla sürmektedir. Ancak NUM yönetimin işçilere provokasyona gelmeyin, maden ocaklarından çıkıp evlerinize gidin demesinin ne büyük bir yanlış olduğu pratik içinde ortaya çıktı.

İşçilerin maden ocaklarını, yurtlarını terketmeleri savaşımı terketmek anlamını taşıyordu. Burjuvazinin istediği de bu idi. Gidenlerin yerine işsizleri çalıştırıp, daha az ücret vererek üretimi sürdürecekti.

İşçiler sendika yönetimine karşı dönmeden, ona yanlışını gösterdiler ve maden ocaklarını terketmediler. Maden ocakları, işçi yurtları, grevin örgütlenme ve güç odakları oldu.

NUM grevin yalnızca ekonomik kalamayacağını görüyor. Genel sekreter Ramaphosa, "kendine güvenen bir sendika kendini yalnızca ekonomik istemler kampanyası ile sınırlandırmamalıdır" dedi. Sendikanın kurtuluş savaşı ile de uğraşması gerektiğini belirtti.

NUM'un şubat ayında yapılan 5. Kongresi, ANC'nin "Özgürlük Bildirgesi"ni onayladı. NUM başkanı James Mohlatsi kongre konuşmasında madendeki işçilerin sorunlarının kapitalizm altında çözülemeyeceğini, ancak sosyalist ve demokratik Güney Afrika'da çözülebileceğini söylemişti. 1987 bu yönde ilerleme yılı olacak demişti.

NUM yöneticileri işçi sınıfının en bilinçli ve kararlı kesimini örgütlediklerini biliyorlar. Burjuvazinin en çok bu sendikaya saldıracağını biliyorlar. Bugünlere savaşım vererek geldiklerini ve savaşım vermeden yeni haklar alamayacaklarını da biliyorlar. Peki o zaman NUM yöneticileri neden işçileri evlerine gönderme kararı aldılar? Savaş alanını terkedince masa başında hak alınmayacağını işçi taban görüyor da yöneticiler neden görmek istemediler?

Bir başka soru: Grev ekonomik istemlerle sınırlandırılmamalıdır, kurtuluş savaşıyla, sosyalizm için savaşla bağlanmalıdır denildiği halde neden grev yalnızca ekonomik istemlerle sınırlandırılıyor? Bu tutarsızlık, ikircimli tutum neden? Bu tutumun tek, hatta ana sorumlusu NUM mudur?

Gazetemizin 333. sayısında benzer soruları ANC için sormuştuk. Madencilerin grevinde de aynı sorular önümüze çıkınca şaşırmadık.

Güney Afrika devriminin engellenmek istendiği her an biraz daha netleşiyor, gözle görülür duruma geliyor. Emperyalizm ve Güney Afrika burjuvazisi sözde "reformlar"la devrimi boğmaya çalışırken, ANC ve NUM gibi devrimci örgütler de SBKP'nin reformcu etkisiyle uzlaşma yoluna zorlanıyor. ANC ve NUM gibi devrimci örgütler devrimci yöntemlerden vazgeçsinler isteniyor.

Ne var ki NUM tabanındaki işçiler sınıf savaşımının gerektirdiği devrimci yöntemlerle burjuvaziye karşı savaşımı sürdürüyorlar. Sendika yönetimini de ikircimli konumlarından ileriye götürüyorlar.

Devrimin eşiğine gelmiş, ayaklanmış bir ülkede, SBKP'nin reformcu çizgisi ve onun uzantıları devrimi o kadar da kolay boğamaz.

Güney Kore'de işçiler artık yeter dediler.

Güney Kore'yi grev dalgası sardı

Güney Kore'de, endüstri işçilerinin başlattığı grev dalgası sürmektedir. İşçiler ücret artışlarının yanında sendika kurma hakkı için de eylemlerini sürdürüyorlar.

Otomotiv, gemi yapımı, tekstil, madencilik, elektronik, ayakkabı, yiyecek ve taşımacılık iş kollarında işçiler %50'ye varan ücret artışları istediler. Bugüne kadar 700 işyerinde grev oldu. 200 işyerinde grev sürüyor. Grevin bittiği işyerlerinde işçiler ortalama %12-15 arası ücret artışı aldılar. Biten grevlerin yerine, yeni grevler başlıyor. önce büyük işyerlerinde başlayan grevler, küçük işyerlerine de yayılıyor.

Ülkenin en büyük üç oto tekeli Hyundai, Daewoo ve Kia'da grevlerden dolayı üretim durmuş durumdadır.

Hyundai grevleri

En önemli grev, Hyundai tekelinde 60 bin işçinin katıldığı grevdir. İşçiler Hyundai tekeline ait fabrikalarda ortak bir sendika konseyi oluşturdular. Tekel yönetiminden genel ücret artışları ve konseyi tanımasını, masaya onunla oturmasını istediler.

Tekel yönetimi, konseyin yasal olmadığını, önceden her fabrikada kurulmuş olan ve fabrika yönetiminin yanında duran uydurma sendikaları tanıdığını açıkladı. Ayrıca fabrikalarla tek tek görüşmemekte ısrar etti. İşçilerle bir bütün olarak görüşmeye karşı çıktı. Tekel yönetimi tüm fabrikalarında üretimi durdurdu. Lokavt ilan etti.

Hyundai tekeli, Ulsan'da, Güney Kore'nin en büyük gemi tersanesine işçiler girmesin diye bin tonluk gemi iskeletiyle barikat kurdurdu. İşçiler kaynak makineleriyle kapıları kesip içeriye girdiler. Tersanede miting yaptılar. Mitingi dağıtmak isteyen polisle çatıştılar.

Ertesi gün 100 bin işçi Ulsan'da yürüyüş ve gösteri yaptı. İşçiler ücret artışı ve bağımsız sendika kurma istemlerini yükselttiler. Yürüyüşte, Hyundai tekeline ait yangın söndürme arabalarını ve vinçleri olası bir polis saldırısına karşı kullandılar. Tekele ait stadyuma girdiler ve orada miting yaptılar. Polis saldırmaya cesaret edemedi.

Hyundai grevleri 4 bin parça imalatçısını da derinden etkilemeye başladı. Grevin başarısı ve ciddi sonuçları karşısında hükümet ilgili bakan yardımcısını arabuluculuk yapmak üzere Ulsan'a gönderdi. Hyundai yönetimi, sonunda sendika konseyi temsilcileri ile görüşmeyi kabul etti. Böylece işçiler daha görüşmeler başlamadan bağımsız sendikayı kabul ettirmede önemli bir adım atmış oldular.

Seul'de ve diğer şehirlerde de grevler ve yürüyüşler yapılmaktadır. Ancak Ulsan dışında, grevler arasında ciddi bir eşgüdüm yok. Bu tüm ülke çapında yayılan grevlerin temel zaafıdır. Bu nedenle grevlerin çoğunluğu kısa sürede, az ücret bir artışıyla sonuçlanıyor. Bu görüşmelerde işçi temsilcilerinin toplu sözleşme deneyimlerinin olmayışı da etkili oluyor. Böyle böyle deneyim kazanılıyor.

Hükümetin korkusu ve taktikleri

Güney Kore'de 10 milyon işçiden ancak 1 milyonu sendikalıdır. Sendikalaşma, işyeri ya da işletme düzeyinde ve devletin izniyle olabiliyor. Devlete bağlı kukla sendikalar kuruluyor. Yine de sendikalı işçiler kara listelere alınıyor. Yani işçilerin toplu sözleşme yapmak için bağımsız örgütlenmeleri yoktur.

Hükümet, işçileri yumuşatmak için onların demokratik istemleri yönünde yasalar çıkarılacağına söz verdi. Hatta daha da ileri giderek, önceki hükümetin işverenden yana tutum aldığını, işçilerin ekonomik gelişmeden paylarını alamadıklarını vb. söyleyerek demagojisiyle işçilerin gönlünü kazanmaya çalışıyor.

Hükümetin çabası, işçi sınıfının istemlerini ekonomik çerçevede tutup, savaşımın siyasallaşmasının önüne geçmektir. Hükümet, tersine bir tutumun rejime düşmanlığı daha da güçlendireceğini görüyor. Ama öte yandan hükümet işçinin "yanında" durdukça, işçiler daha ileri istemlerle geliyor ve militanlaşıyorlar.

Devlet başkanı Chun Doo-Hwan bu tehlikeye işaret etti ve "taraflar"a tehditler savurdu. Aynı günlerde ordu ve öteki güvenlik kuvvetleri "içerde ve dışardaki düşmana karşı" birlikte manevralar yaptılar.

Hükümet işçi hareketinin, eylül ayında açılacak üniversitelerdeki öğrenci hareketiyle birleşmesini de engellemek istiyor. Grevlerin bir an önce görüşmelerle çözümlenmesi için şirketlere baskı yapıyor.

Şirketler işçilerin toplu sözleşme deneyimi olmamasından yararlanarak, düşük ücret artışlarıyla şimdilik paçayı kurtarıyorlar. Ama Hyundai gibi büyük tekellerde çalışan işçiler savaşımı ücret artışıyla sınırlamadılar. Bağımsız sendika kurma istemini de yükselttiler. Bu grev dalgasında kurulacak bağımsız sendikalar işçilerin en önemli kazanımı olacaktır.

Ücret artışları geçicidir

Grevlerde alınan ücret artışları işverenlerin kâr artışının altındadır. Son iki yılda şirket kârları ortalama yüzde 25 artarken işçi ücretleri yüzde 7 arttı. Son yedi yılda üretim verimliliği iki misline çıkarken işçi ücretleri yüzde 35-40 arasında arttı.

Görüldüğü gibi, yüzde 10-15 arası ücret artışları son bir yıla göre bile düşüktür. İşçinin alacağı çok hak vardır. Güney Kore işçi sınıfı sendikalaştıkça bu haklarını tek tek alacaktır. Bugünkü eylemlerden militan bir sendikal hareketin doğacağı görülüyor.

Grevci işçilere toplumdan geniş destek ve sempati geliyor. Daha üniversiteler açılmadan öğrenciler grevci işçilere destek verdi. Hükümet üniversiteler açılınca işçi hareketiyle öğrenci hareketi birleşmesin diye herşeyi yapıyor. İşçi, öğrenci eylemleri 1960'da Syngman Rhee hükümetini düşürmüştü.

Güney Kore'de burjuvazi, son yıllarda tatlı kârlar etmişti. Ama işçi sınıfını artık eskisi gibi sömüremeyecektir. Kârları azalacaktır. Kârları azaldıkça sınıf savaşının boyutları daha da genişleyecektir.

Güney Kore modelini övc öve bitiremeyen Türkiye burjuvazisinin hayalleri yıkıldı. İşçi sınıfı Güney Kore modelini çatlatıyor. Orada da sınıf savaşımı yükseliyor.

Sayfayı hazırlayan: Ahmet Fırat

Bugün deri işkolu yarın bütün Anadolu

3500 işçiyi kapsayan Deri-İş grevi büyük bir kararlılıkla sürüyor. Halk file file yiyecekler taşıyarak deri işçilerinin yanında olduğunu gösteriyor. Türk-İş'e bağlı sendikalar, bağımsız sendikalar her türlü dayanışmayı sağlamak için koşturuyorlar. Yurt dışında çalışan Türkiyeli işçiler "fabrikadan fabrikaya" destek yağdırıyor

Deri-İş grevcilerinin böylesine yaygın bir destek ve sempati görmesinin altında yatan neden işçi sınıfımızın savaşımı yükseltmiş olmasıdır. Sınıfın küçük bir parçasının grevi bile tüm toplumun ilgisini çekmeye yetiyor.

Bugün işçi sınıfımız yalnızca ücret artışı isteminin de üstüne çıktı. İşçi sınıfı bu tutumuyla tüm toplumun çıkarlarına sözcülük ettiğini gösteriyor.

Bir deri işçisi sendikanın işverenle görüşmede olduğu bir sırada sorulan bir soruya şöyle yanıt veriyor: "Valla biz isteklerimizi alana kadar grevi sürdüreceğiz. Hakkımızı istiyoruz. Buna siz ister uzlaşma deyin ister başka birşey. Önemli olan isteklerimizin elde edilmesidir."

Ne istediğini bilen deri işçilerine yurt içinden olduğu gibi yurt dışından da dayanışma örgütleniyor.

Londra İşçi Birliği(LİB), İngiltere Türkiyeli-Kıbrıslı Kadınlar Birliği(İTKB) ve Türkiye'de Demokratik Hakları Savunma Komitesi (TDHSK)'nin 20 gün önce başlattığı dayanışma kampanyası ürünlerini veriyor. İngiliz sendikalarının dayanışma mesajları ve gönderdikleri paralar deri işçilerine ulaşmaya başladı. İngiltere'de yaşayan Türkiyeli işçilerin "fabrikadan fabrikaya dayanışma" belgisiyle yaptıkları bağışlar devam ediyor. LİB ve İTKB üyeleri fabrika fabrika dolaşarak, pazar yerlerini, Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadıkları yerleri tarayarak dayanışma örgütlüyorlar. Toplanan bağışlar vakit geçirilmeden aynı gün o fabrikanın işçilerinin dayanışma mesajıyla birlikte postalanıyor.

Almanya ve Fransa'da da işçi birlikleri deri işçileriyle dayanışma için bağış kampanyası açtılar.

Fransa'da Paris İşçi Birliği'nin girişimiyle bir gurup işçi 16 Ağustos Pazar günü bir konfeksiyon atelyesini kapatarak grevdeki deri işçileri için çalıştılar. Kazandıkları 2500 Fransız Frangını deri işçilerine postaladılar.

Eyleme çıkan işçilerin kararlılığı ve savaşım azmi eylemin etrafına dalga dalga dayanışma halkaları örerek gittikçe yükseliyor.

Ö.O.

İşçi sınıfı yürüyor, dayanışma büyüyor

Türkiye'de sınıf savaşı kızışıyor. İşçi sınıfının istemleri, deri işçilerinin grevinde somut olarak görüldüğü gibi, sendikal düzeyden, siyasal düzeye sıçradı.

12 Eylül sonrasının ilk büyük grevi Netaş'ın ardından, Derby, Petrol-İş grevcileri "bu yasalarla grev yapılamaz" görüşünü çöpe attılar. Türkiye işçi sınıfının, kıran kırana kavgaya giren, burjuvazinin dünyasını başına yıkmak için yürüyen müfrezesi şimdi de yiğit deri işçileridir.

Netaş grevi ile yükselmeye başlayan sınıf dayanışması, bugün tepe noktalara ulaştı. Türk-İş üyesi ve çeşitli bağımsız sendikalara üye binlerce işçi, grevdeki deri işçileriyle dayanışmayı örgütlü olarak yükseltiyorlar.

Deri işçileriyle sınıf dayanışmasının çerçevesi daha şimdiden Türkiye'nin sınırlarını aştı. Uluslararası boyutlar kazandı. Londra'da, Paris'te, Berlin'de yaygın dayanışma kampanyaları örgütleniyor. "Yalnız olmadığımızı inanıyoruz" diye haykıran yiğit deri işçileri, proletarya enternasyonalizminin gücünü sınıf mücadelesinin pratiğinde görüyor, coşkuyla, kararlılıkla burjuvazinin üzerine yürüyorlar.

İngiltere'de Netaş grevi ile dayanışma kampanyasının ardından, yüreklerimiz şimdi, grevdeki deri işçileriyle birlikte çarpıyor. Londra İşçi Birliği (LİB) ve İngiltere Türkiye Kıbrıslı Kadınlar Birliği'nin (İTKB) ortaklaşa yaptığı, "grevdeki deri işçileriyle dayanışmayı yükseltelim" çağrısının ardından Londra'daki tüm fabrikalara ulaşmayı amaçlayan yaygın bir dayanışma kampanyası başladı.

İngiltere'de Türkiyeli, Kıbrıslı ve diğer uluslardan işçiler, Türkiye'de ön cephede çarpışan sınıf kardeşleri için dayanışmaya aktif olarak katılıyorlar. Fabrikalarda, çarşıda, pazarda, ev ev dolaşarak topladıkları bağışı aynı gün Türkiye'deki grev dayanışma fonuna gönderirken, hazırladıkları dayanışma mesajlarını onlarca, yüzlerce işçiye imzalatarak, yine aynı gün grev boylarındaki deri işçilerine iletiyorlar.

Gönderilen bağışlar, dayanışma mesajlarıyla birlikte fabrikaların duvarlarına asılıyor, işçiden işçiye uzanan sınıf dayanışması ile, Türkiyeli, Kıbrıslı ve diğer uluslardan işçiler Türkiye'deki sınıf kardeşleriyle kucaklaşıyor.

LİB ve İTKB dernek binaları, deri işçileriyle dayanışma kampanyasını yürüten, omuz veren, deri işçilerinin mücadelesi bizim de mücadelemizdir diyen işçilerle dolup taşıyor. LİB ve İTKB'nin öncülüğüyle başlatılan dayanışma kampanyasında, işçilerin bugüne kadar toplayıp, Türkiye'deki deri işçilerine gönderdiği bağış miktarı, 800 sterlini aştı, 1 buçuk milyon liraya yaklaştı.

Grev dalgası Türkiye kapitalizminin duvarlarını dövmeye başladı.

Onbinlerce işçinin katıldığı Netaş, Derby, Petrol-İş, Seydişehir, Deri-İş grevleriyle, fabrika fabrika patlayan direnişlerle, Türkiye tarihinin bugüne kadar tanımadığı düzeyde bir kavgaya hazırlanan Türkiye işçi sınıfı, dün olduğu gibi bugün de, İngiltere'den dayanışma eylemleriyle selamlanacaktır. Sınıf dayanışmasının bayrağı yükseklerde dalgalanacaktır.

Dün Netaş, bugün deri işkolu, yarın bütün Türkiye, haydi dayanışmaya!

Hasan Öcal

ÇAĞRI

Yurtdışındaki tüm Türkiyeli ilericilere, devrimcilere, demokratlara sesleniyoruz:

Fabrikadan fabrikaya haydi dayanışmaya

Netaş grevcilerine gösterilen dayanışmayı işçi sınıfımızın gelecek savaşımları için süregen kılalım.

Türkiye'de bir fabrikanın bıraktığı grev bayrağını öteki fabrikalar devralıyor. Bugün sırada deri işçileri var. Deri-İş grevine omuz verelim.

İşçilerin toplu sözleşmelerde pazarlık gücünü kırmak, greve çıkmasını engellemek için sendika kasalarını tamtakır yapmaya çalışan burjuvaziye deri işçilerine yapacağımız bağışlarla yanıt verelim. Almanya'da bir kişi 5 mark verse bu, grevci işçilere 2350 lira katkı, 10 kişi 5'er mark verse 23 500 lira katkı demektir. 100 kişiden toplanan 5 mark'lar 235 bin lira eder. Fransa'da toplanan 10'ar franklar kişi başına 1410 lira, İngiltere'de 2'şer pound 2794 lira eder.

Haydi deri işçileriyle dayanışmaya!

Grevdeki deri işçilerine mesajlar

Türkiye'de Demokratik Hakları Savunma Komitesi CDDRT geçtiğimiz ay bir bildiri yayınlayarak Britanya'daki tüm sendikaları Deri-İş grevi konusunda bilgilendirdi ve dayanışmaya çağırdı. Britanya sendikaları grevi coşkuyla ve sıcak dayanışma duygularıyla karşıladılar. Türkiyeli işçilerin çalıştığı fabrikalardan, işçi derneklerinden de somut dayanışma yükseliyor!

İrlanda Dağıtım ve Yönetim İşçileri Sendikası'nın (IDATU) Deri-İş Sendikası Kazlıçeşme Şubesine yolladığı mesaj:

14 Ağustos 1987

Değerli Arkadaşlar,

Deri işçilerinin greviyle ilgili haberleri duyduk. Türkiyeli arkadaşlarımıza en güçlü dayanışmamızı iletiyoruz.

Ayrıca, sizin grev fonunuza 150 Sterlinlik (yaklaşık 210 bin TL.-*İ.S.*) bir bağışta bulunuyoruz.

Selamlarımızla
John Mitchell
Genel Sekreter

* * *

Kuzey İrlanda Kamu Görevlileri Sendikasından (NIPSA) Deri-İş Sendikası Kazlıçeşme Şubesine yollanan mesaj:

12 Ağustos 1987

Değerli Arkadaşlar,

Kuzey İrlanda'daki 33 bin üyemiz adına, İstanbul'daki deri işçileri için sürdürdüğünüz savaşıma verdiğimiz desteği göstermek için sizlere yazıyorum.

Ezilen deri işçileri adına kararlı tutumunuz dünya çapında bütün sendikacılar için bir esin kaynağıdır. Dayanışma mesajımızın bu uyuşmazlığı adil bir çözüme götürme çabanızı güçlendirmeye yardımcı olacağını umuyoruz.

Selamlarımızla
McCusker
Genel Sekreter

* * *

Ulusal ve Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası'nın (NALGO) Deri-İş Sendikası Kazlıçeşme Şubesine yolladığı mesaj:

10 Ağustos 1987

Değerli Arkadaşlar,

Sendikamızın, İngiltere'de kamu hizmetlerinde çalışan 750 bin üyesi adına, şu andaki grevinizle dayanışmamızı iletmek üzere yazıyorum.

Eyleminizde başarılar diliyor ve Türkiye'de işçilerin bağımsız sendikalarda örgütlenme ve ücret istemlerini desteklemek üzere meşru grev eylemine girişme hakkını destekliyoruz.

Selamlarımızla.
John A.
Genel Sekreter

* * *

Fransa'dan Bir gurup Türkiyeli işçinin dayanışma mesajı:

Deri İşçilerine

Biz Emek Konfeksiyon'da çalışan işçiler olarak grevinizi coşkuyla selamlıyoruz.

Kavganızın bizim de kavgamız olduğu bilinciyle bir hafta sonu greviniz için çalıştık. Kazandığımız 2500 Fransız Frankını sizlere postaladık.

Değerli grevci arkadaşlar, grevinizin başarısı diğer işkollarında grev hazırlığı yapan işçilere büyük bir güç verecektir. Kazanacağınıza inanıyoruz.

Gelecek onun için savaşanlarındır.

Emek konfeksiyon işçileri sizleri Paris'ten selamlar.

Emek Konfeksiyon İşçileri

* * *

Deri-İş Sendikasına

1,5 ayı aşkın bir süreden beri devam eden grevinizi destekliyor ve selamlıyoruz.

Değerli Deri-İş grevcileri grev boylarındaki kararlılığınız diğer işkollarında çalışan ve grev hazırlığı yapan işçiler için güç ve moral kaynağıdır. Aynı zamanda işverenin grev kırıcılığını çok güzel bir şekilde sergilemektedir. Ayrıca Türk-İş'te işçilerin militan birliğinin sağlanması fikrinin işçi yataklarında yayılmasında grevinizin büyük bir önemi vardır. Bu bilinçle başarılar diliyoruz.

Gelecek onun için savaşanlarındır.

Fransa İşçi Birliği (FİB) Adına
Kadir Dersimli

Fabrikadan fabrikaya

Londra'da fabrikalarda işçilerin kendi aralarında topladıkları parayla birlikte deri işçilerine yolladıkları mesajı yayınlıyoruz. Bu mesajı yollayan fabrikaların adlarını ve gönderilen somut dayanışma tutarlarını mesajın altına listeliyoruz.

Deri-İş Sendikası
Kazlıçeşme Şubesi
Gökalp Mahallesi
34 Sokak, No:6
Zeytinburnu, İstanbul

Yiğit deri işçileri,

Bir ayı aşkın süredir yürüttüğünüz haklı ve kararlı grevinizi çoşkuyla, umutla izliyoruz. Dün Netaş, Derby, Petrol-İş işçilerinin onurla taşıdığı mücadele bayrağını, bugün siz yükseltiyorsunuz. Gelecek onun için savaşanlarındır. Greve çıkan sınıf kardeşlerimize en derin dayanışma selamlarımızı iletiyor, aramızda topladığımız ... Sterlinlik katkıyı hemen gönderiyoruz.

Yaşasın deri işçilerinin mücadelesi!

Yaşasın sınıf dayanışması!

Crown Fabrics Fab. işçileri 53.50
Penico Ltd. Fab. işçileri 51.00
Springfield House Fab. işçileri 33.67
İTKB Çocuk Yuvası çalışanları 13.00
Bossi Ltd. Fab. işçileri 18.50
Linkcrest Fab. işçileri 30.00
LİB ve İTKB üyeleri (8.8.1987) 159.00
LİB ve İTKB üyeleri (15.8.1987) 149.35
Kaplan Clothing Fab. işçileri 23.00
Grovestyle Ltd. Fab. işçileri 27.60
Gold Crown Fab. işçileri 17.50
Zarivale Ltd.Fab. işçileri 32.20
F22 Ltd. Fab. işçileri 11.00